Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat פרייז 20 גראשען

הײנט 8 זײטען

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 156/1451 | Łódź Czwartek, 5 lipca 928 r. | וועקסטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, י"ז תמוז תרפ"ח | Nr. 156/1451

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

שרעקליכער שטורם=ווינד אין ווארשא.

עטליכע מענשען דער'הרג'עט.—צעהנדליגער פערוואונדעט.—אויסגעריסען בוימער, איבערגעריסען טעלעפאן-קאמוניקאציע.—15 עראפלאנען שווער בעשעדיגט, 3 אינגאנצען פערניכטעט.—טויזענדער שויבען ארויסגעפאלען.

וו א ר ש א, 4 (א. ח.) דער שטורם, וואס האט זיך געכטען סיטאנ־צייט אריבערגעטראגען איבער ווארשא האט אנגעמאכט פיל שאדענס, עטליכע מענשען זענען דערביי אומגעקומען און עטליכע צעהנדליג זענען פערוואונדעט געווארען. פיל בוימער זענען אויסגעריסען געווארען, די בושטאוואניע ביים נאציאנאלען מוזעאום איז איינגעפאלען. פיל דעכער זענען מיטגעריסען געווארען.

אין שאראזקא הינטער ווארשא האבען זיך עטליכע אהביטער בעהאלטען הינטער א בוים, אין וועלכען סיאיז אריין א דונער, 1 ארבייטער איז דער'הרג'עט געווארען, 7 פערוואונדעט. אין זאקראטשין נארטען זענען אויסגעריסען געווארען בוימער און האבען פערוואונדעט פיל מענשען, אויף סמאטשא גאס איז אומגעפאלען א בוים און האט שווער פערוואונדעט א דורכגעהענדען ארבייטער.

אויפן מיליטערישען פליה־פלאץ האבען זיך געפינען 20 עראפלאנען, דער שטורם האט זיי דערהויבען אין די לופטען און צוריק אראפגעווארפען אויף דער ערד, פון די צוואנציג עראפלאנען זענען 15 שטארק בעשעדיגט געווארען, 3 זענען אינגאנצען פערניכטעט געווארען. די טעלעפאנישע פערבינדונג איז אין 90 פראצענט איבערגעריסען געווארען.

וו א ר ש א, 4 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דער קולימינאציאנס־פונקט פון נעכטיגען אויסערגעוועהנליכען שטורם האט געדויערט נישט מעהר ווי איין מינוט, אבער אין דער ראוויגער מינוט איז געווען אנ'אמת'ע מהומה, עס זענען ארויסגעפאלען די שויבען פון טויזענדער הייזער, הונדערטער מענשען זענען פערוואונדעט און צוקאלעטשעט געווארען. עס זענען אוועקגעפלויגען גאנצע בויקעס מיט ציינונגען, כלומען א. אז. וו. די בײדלעך אויף די פלאשעס זענען אוועקגעריסען געווארען „בכלל זענען די שאדענס אויף די פלאשעס זעהר גרויס.

מארשאל פילסודסקי וועט פערברענגען זיין אורלויב אין רומעניען

בוקארעשט, 4 (ספ. טעל.) ווי די הינע פייטונגען מעלדען וועט דער מארשאל פילסודסקי קומען היינטיגען שבת קיין רומעניען, כדי דארט צו פערברענגען די אורלויב־צייט. דער פוילישער געזאנדטער אין בוקארעשט שעמבעק און פולקאוויק בעק האבען אויסגעקליבען אלס וואוין־ארט פון מארשאלעק א ווילע נעבען סאנגאריי, וואס געפינט זיך אין א גרויסען פארק און איז פערזעהען מיט ווינקעלערען. די רומענישע פרעסע בעטאנט, אז די אנוועזענהייט פון מארשאל פילסודסקי אין רומעניען וועט נישט טראגען קיין פאליטישען כאראקטער.

וו א ר ש א, 4 (טעלעפאניש) דער מארשאל פילסודסקי וועט צוריקקומען פון זיין אורלויב אין רומעניען דעם 12־טען אויגוסט, ווייל צו יענער צייט וויל ער אנטיילנעהמען אין לעגיאניסטען־צוזאמענפאהר, וואס וועט פארקומען אין ווילנא.

מין. סקלאדקאווסקי וועט פערטרעטען דעם פרעמיער.

וו א ר ש א, 4 (טעלעפאניש) בעת'ן אורלויב פון פרעמיער בארטעל, וועט איהם פערטרעטען דער אינערן־מיניסטער סקלאדקאווסקי.

צי וועט מען ראטעווען נאבילע'ס חברים?

א ס ל א, 4 (ספ. טעל.) דער דאמפער „טשיטא־די־מילאנא" האט ווידער אנגעקניפט א שטענדיגען ראדיא־קאנטאקט מיט דער רעשט־גרופע פון „איטאליא", וועלכע איז נאכ'ן אפראטעווען דעם גען. נאבילע געבליבען אויף דער אייז־קריע. אלע פרובען פון עראפלאנען זיך אראפצולאזען אויף דער קריע האבען זיך נישט איינגעגעבען.

א ס ל א, 4 (אטע) די פאך־קרייזען האבען פערלוירען די האפנונג צו ראטעווען די גרופע פון מאלגרען, וועלכע איז צופוס אוועק אויף דרום, וואס שייך דער גרופע פון לונדבערג ווערט איהר לאגע אלץ געפעהרליכער.

בערלין, 4 (אטע) די מאסגעבענדע דייטשע קרייזען שטעלען פעסט, אז 2 דייטשע עראפלאנען וועלען ארויסגעשיקט ווערען צו העלפען די „איטאליא"־עקספעדיציע.

ענדליך וועלען די פוילישע לופט-פליהער אפפליהען.

פאריז, 4 (ספ. טעל.) די ידיעה, אז די פוילישע לופט־פליהער האבען אפגעלעגט זייער רייזע איבער'ן אקעאן אויף א חודש, שטימט נישט מיט דער ווירקליכקייט. די לופט־פליהער וועלען אפפליהען מארגען 2 א זייגער ביינאכט.

די ווארשעווער קהלה און א בר-מנן

וואס איז ביים לעבען ארויסגעטרעטען פון דער קהלה.

וו א ר ש א, 4 (טעלעפאניש) געכטען איז אין ווארשא געשטארבען דער אינזש. שמואל גליקסמאן, אנ'אייניקעל פון געוועזענעם גמינע־פרעזעס רונדשטיין. גליקסמאן איז געווען דער ערשטער ייד, וועלכער האט פערלאנגט, אז מ'זאל איהם אויסשרייבען פון דער יודישער קהלה.

היות, ווי דער ראבינאט האט בשעתו אנגענומען א בעשלוס, אז די ארויסגעטרעטענע פון דער יודישער קהלה זאל מען נאכ'ן טויט נישט טון זייער רעכט, מקבר זיין הינטערן פלויט א. אז. וו. און דער ראוויגער בעשלוס איז בעשטעטיגט געווארען דורך דער קהלה, האט מען די ראוויגע סאנקציע געוואלט אנווענדען בנוגע דעם פערשטארבענעם אינזש. גליקסמאן. די פאמיליע האט אבער געברענגט א בריף, וואס דער פערשטארבענער האט געוואלט שרייבען פאר'ן טויט, אז ער ציהט צוריק זיין בעשלוס און טרעט צוריק אריין אין דער קהלה. די קהלה האט אבער נישט געוואלט גלויבען אין דער אויטענטישקייט פונ'ם בריף און מ'האט פערלאנגט, אז דער בריף זאל זיין בעשטעטיגט פון רעגירונגס־קאמיסאריאט, אז דער פערשטארבענער איז צוריק אריינגעטרעטען אין דער קהלה. די פאמיליע האט אזא בריף געברענגט.

היינט וועט פארקומען א זיצונג פון דער קהלה פערוואלטונג, אויף וועלכער עס וועט בעשלאסען ווערען, וואס צו טון מיט דעם בר־מנן.

הזכרה.

מארגען, פרייטאג, דעם 6־טען יולי ד. י. 10 א זייגער פארמיטאג וועט אויפ'ן בית־החיים פארקומען א הזכרה און די ענטהילונג פון דער מצבה פון מיין אונפערגעסליכער פרוי און אונזער הייסגעליבטע מוטער

נ. ע. ראה זעלמאן

וועגען וואס עס טיילען מיט אלע קרובים, פריינד און בעקאנטע

די פאמיליע.

רגשי השתתפות בצערו של חברנו יונה מילברגר

למות עליו

אבין ז"ל

צבי רינגארט, רחמה צ'פניק.

Zdolniy

SUBJEKT FRYZJERSKI

z całodziennem utrzymaniem poszukiw8ny. Rzgowska 74

Gips. 327

אכטונג, מעטאלאוצעס!

דערמיט מאכען מיר אייך אויפמערקזאם, אז זונטאג, דעם 8־טען יולי ד. י. איז דער לעצטער טערמין וועגען רעגיסטראציע צו די האנדווערקער-קארטען מעטאל-סעקציע

ביים צענטראלען האנדווערקער=פערבאנד. פאלודניאווא 4.

קאפע=רעסטאראן

„בריסטאל"

פיעטריקאווער 30, טעל. 25=91

עמפעהלט צום זומער־סעזאן די גוט=בעקאנטע שמאקהאפטע

מיטאגען און אווענד=ברויטען

ווי אויך מילכיגע פריהשטיקען

און מילכיגע מיט פליישיגע אווענד-ברויטען.

מיט אכטונג אינהאבער ה. בערנהיים.

מיר בעזיצן אויך דעם האטעל „MONOPOL" זאוואדזקא 7, טעל. 51-94

בעקאנטמאכונג.

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אז נאך דעם גרויסען רעמאנט איז די

היגיענישע מקוה גדאנסקא 75

פון היינט אן נארמאל ווייטער טעטיג.

אלע קלאסען I, II און III.

פון 5 א זייגער פריה ביז 11 א זייגער אין אווענד אהן איבעררייס.

דער קאמיטעט.

לואי ליפּסקי ווידער פּרעזידענט
פון דער אַמעריקאַנער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע.

נ ױ - י אָ ר ק, 4. (יט"אַ טעלעגראַפיש). די אַמעריקאַנער ציוניסטישע אָפּאָזיציע האָט געליטען אַ מפּלה אויף דער ציוניסטישער קאָנפערענץ, וועלכע איז פאָרגעקומען אין פּיטסבורג.

לואי ליפּסקי איז ווידער געוועהלט געוואָרען אַלס פּרעזידענט פון דער אַלגעמיינער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין אַמעריקאַ. אַלס וויצע-פּרעזידענטען זענען געוועהלט געוואָרען: מאָריס ראָטענבערג, וויליאַמס לואיס און מאַקס שולמאַן.

גרויסע טראַמוואַי-קאַטאַסטראָפע אין בערלין
33 שווער און לייכט פערוואונדעטע.

ב ע ר ל י ן, 4. (ספּ. טעל.) אויף עק נייע פרידריך-שטראַסע און שטראַהל לאַלער-שטראַסע איז פאָרגעקומען אַ שרעקליכע טראַמוואַי-קאַטאַסטראָפע. אַ טראַמוואַי איז אַרויסגעשפּרונגען פון די רעלסען און האָט זיך איבערגעקעהרט אויפ'ן טראָטואַר. 13 פערזאָן זענען שווער פערוואונדעט געוואָרען 20 לייכטער פערוואונדעט.

40 פּאַסאַזשירען דערשטיקט געוואָרען
צוליב דער ענגשאַפט אויף אַ שיף.

ה אַ ג, 4. (ספּ. טעל.) אין דער געגענד פאַדאַנג איז אָנגעקומען אַ שיף מיט וואַנדערער וואָס זענען געקומען פון מעקאַ.

ביים אַראָפּגעהען פון שיף האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז צוליב דער גרויסער ענגשאַפט זענען 40 פּאַסאַזשירען דערשטיקט געוואָרען.

5 נייע האַנדעלס-אָפּמאַכען
גרייט צו דאָס האַנדעלס-מיניסטעריום.

וו אַ ר ש אַ, 4. (טעלעפאָניש). אין האַנדעלס-מיניסטעריום ווערען איצט בעאַרבייט מאַטעריאַלען, וועלכע דאַרפען דינען אָנצוהויבען אונטערהאַנדלונגען מיט דרום-אַמעריקאַ וועגען שליסען מלוכה-אָפּמאַכען. די אונטערהאַנדלונגען וועלען אָנגעהויבען ווערען מיט טשילי, פּערו, בראַזיליען און מעקסיקאַ. ס'ווערען אויך געזאַמעלט מאַטעריאַלען וועגען אַ נייער האַנדעלס-קאָנווענץ מיט איטאַליען.

געענדיגט דער שטרייק פון די פּילאָטען.
צייטווייליגע פערשטענדיגונג מיט דער דירעקציע.

וו אַ ר ש אַ, 4 (טעלעפאָניש). היינט אינדערפריה זענען די פּילאָטען צוגעטרעטען צו דער אַרבייט און אַלע אַעראָפּלאַנען זענען נאָרמאַל אָפּגעגאַנגען.

ס'איז געשלאָסען געוואָרען אַ צייטווייליגער אָפּמאַך צווישען דער דירעקציע פון „אַעראָלאָט" מיט די ציווילע פּילאָטען.

קאָנפערענץ פון די ענגלישע אַרבייטער-פּאַרטייען.

לאָנדאָן, 4 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.אַ.) אין בנין פון ענגלישען פּאַרלאַמענט האָט זיך געעפענט די קאָנפערענץ פון די בריטישע אַרבייטער-אָרגאַניזאַציעס. אויף דער קאָנפערענץ זענען פערטרעטען אַלע אַרבייטער-ריכטונגען פון די בריטישע דאָמינעס, אינדיען, ארץ-ישראל א. אַ. די קאָנפערענץ איז געעפענט געוואָרען דורך מאַקדאָנאַלד'ן. די קאָנפערענץ וועט בעטראַכטען די פּראָבלעמען פון אונטערדריקטע פעלקער, אימיגראַציע און געגענזייטיגע בעציהונגען צווישען די אַרבייטער-ריכטונגען אין דער בריטישער אימפּעריע.

אונזער קולטור-פייערונג.
צום 20-יעהריגען יובילייּ פון דער טשערנאָוויצער שפּראַכען-קאָנפערענץ.

אין חודש אויגוסט ווערט 20 יאָהר, זייט טשערנאָוויץ האָט געהאַט די זכיה צו דעם היסטאָרישען שליחות, מכניס-אורח צו זיין די ערשטע יודישע שפּראַך-קאָנפערענץ. בעהערשט פון איין גרויסען געדאַנק, זענען זיך צונויפגעקומען די פּיאָנערען פון דער יונגער יודישער שפּראַך, לעגענדיג דעם יסוד פון איהר פערוועלטליכונג.

אַ גרופּע „נאַאיווע טרוימערס" — האָבען זיי מיט אַ גאונישען קיק פאָראויסגעזעהען די ענטוויקלונג פון אונזער שפּראַך — „דעם זשאַרגאָן" פון איהר היינטיגען מצב, צו דער מאָדערנער יודישער פאָלקס-שפּראַך.

נישט לאָזענדיג זיך אָפּהאַלטען פון דעם וואוילקענעוודיגען שמייכעל פון סקעפּטיקער, וואָס האָבען מיט „פריינדליכע" רחמנות אַראָפּגעקוקט אויף די „אוטאָפּיסטען", וואָס פערמעסטען זיך צו פערוואַנדלען דעם צאינה וראינה אין וועלטליכער ליטעראַטור, און ענטקעגענשטעלענדיג זיך מיט עקשנות דעם עם-האַרצישען געפילדער פון די אַסימילאַנטען מכל-המינים, וועלכע האָבען געשטעמפּעלט יודיש צו דעם „זשאַרגאָן" צו דער „צוקאַלעקשטעטער שפּראַך" פון'ם פּראָסטען בעל-מלאכה און אַרבייטער, האָבען אָט די מוטיגע שטורמערס בעוויזען צו געהען דעם אָנגעצייכנעטען וועג פאַר אויסבויען און ענטוויקלען אונזער שפּראַך.

צוויי יאָהר-צעהנדליגג זענען אַוועק — זיכער די שענסטע קאַפּיטלען אין דער געשיכטע פון דער יודישער ליטעראַטור.

דער זאָמען, וואָס איז פערזייעט געוואָרען אין אויגוסט 1908 אין טשערנאָוויץ איז געפאַלען אויף אַ פרוכטבאַרען באָדען, און געצייטיגט זיינע פּירות.

ס'איז אויפגעוואַקסען אַ נייער דור, וואָס האָט אין זיך אויפגענומען אָט די לאָזונגען, און זיי פערשפּרייט אין יעדען ווינקעל, ווא יודען לעבען און שאַפען.

ס'האָבען זיך ענטוויקעלט טאַלאַנטען אין אונזער ליטעראַטור, וואָס פערנעהמען אַ בכבוד'דיגען

אויבען-אָן אין דער וועלט ליטעראַטור, עס זענען ענטשטאַנען סיזוענדער יודישע שולען — פון'ם קינדערגאָרטען ביז צום פאָלקס-אוניווערזיטעט — אין דער גאַרער וועלט, וואָס האָבען דערצויגען אַ נייעם טיפּ מיט אַ פרייעם לעבענססטייגער.

אחרון-אחרון די יודישע פּרעסע מיט איהרע הונדערטער טויזענדער אויפלאַגעס, דאָס יודישע טעאַטער, די וויסענשאַפטליכע אינסטיטוטען אין ווילנע, מינסק א. אַ. וו.

אַלע זענען זיי אויסגעוואַקסען אויפ'ן פּאָן פון דער טשערנאָוויצער יודישער שפּראַך-קאָנפערענץ.

אָפּשאַצענדיג דעם בערייט פון אָט די 20 יאָהר קולטור-אַרבייט און קולטור-קאַמף האָט „דער יודישער שול-פעראיין פאַר דער בוקאָווינע" אין טשערנאָוויץ בעשלאָסען איינצואָרדנען דעם 11-טען און 12 אויגוסט ד. י.

אַ גרויסע יובל-פייערונג.

מיר פערבעטען אַלע פריינד און קעמפער פון יודיש. ובפרט און מיט אַ בעזונדערן חברישען דרך-ארץ, די אָנטיילנעמערס פון דער שפּראַכקאָנפערענץ (וועמענס אַדרעסען ס'זענען אונז לרוב נישט בעוואוסט) צו קומען צו אונזער אַלעמענס שמחה.

זאָל אונזער רוף געפינען דעם אייגענעם אָפּקלאַנג, ווי דער גרויסער געדאַנק פון אונזער אַוואַנגאַרד מיט 20 יאָהר צוריק.

„יודישער שולפעראיין פאַר דער בוקאָווינע"
אין טשערנאָוויץ.
Cernâuti Heineg № 3/II
Romania

וועגען אינפאָרמאַציעס בעטען מיר זיך צו ווענדען:
Societatea „Scoala Evreesca"
pentru Bucovina

אַלע צייטונגען און זשורנאַלען, וואָס די יודישע שפּראַך איז זיי ליב, ווערען געבעטען איבערדרוקען אונזער ווענדונג.

ערשטע זיצונג פון רייכסטאַג.
עקספּאָזע פון קאַנצלער מילער.

ב ע ר ל י ן. 4 (ספּ. טעל.) נעכטען איז פאָרגעקומען די ערשטע זיצונג פון רייכסטאַג, אויף וועלכער דער נייער רייכסקאַנצלער דער סאָציאַל-דעמאָקראַט הערמאַן מילער האָט געלייענט די רעגירונגס-דעקלאַראַציע. די דיפּלאָמאַטען-לאָזשע און אַלע טריבונעס זענען געווען איבערפול.

די עקספּאָזע האָט זיך נישט פיל געענדערט פון די רעדעס פון אַלע פריהערדיגע רייכסקאַנצלערס און איז געווען געווענדעט מיט פּראָטעסטן געגען פערשידענע מלוכות. אַ בעזונדער אָרט האָט אין דער עקספּאָזע פערנומען די שטעלונג פון פּוילישען אויסערן-מיניסטער זאַלעסקי וועגען אויבעררהיין.

דער מיניסטער האָט אויך אָנגעוויזען אַז די רעגירונג וועט געהען אויפ'ן וועג פון ברייטע סאָציאַלע רעפאָרמען. דער מיניסטער האָט אויך צוגעזאָגט אָפּצושאַפען טויט-שטראָף.

די גאַנצע צייט פון דער רעדע זענען פאָרגעקומען העפטיגע צווישענרופען מצד די עקסרעכטע און די קאָמוניסטען.

דער גרויסער בירגער-קריג אין מעקסיקאַ.

מ ע ק ס י ק אַ, 4 (ספּ. טעל.) אין שטאַט נאַליסקאַ האָבען זיך ווידער אָנגעהויבען שטאַרקע קאַמפען מיט די אויפשטענדיגע. בעת אַ גרויסער שלאַכט זענען געפאַלען מצד די אויפשטענדיגע 76 זעלנער, מצד דעם רעגירונגס מיליטער 14 זעלנער. לויט'ן אָפיציעלען בעריכט געפינען זיך צווישען די דערהרג'עטע 2 גייסטליכע.

זעלבסטמאָרד פון אַ 7-יעהריג מיידעלע
אויס מורא פאַר'ן פאָטער וואַרפט זי זיך אין טייך.

ב ו י ט ע ן, 4 (ספּ. טעל.) דאָ איז געשעהען אַנ'אויסערגעוועהנליכע פאַל פון זעלבסט-מאָרד פון אַ 7-יעהריג מיידעלע. דאָס מיידעל איז אנשטאָט אין דער שול אַוועק שפּאַצירען אין גאָרטען. דער פאָטער האָט איהר דאַמאָלס געדראָהט, אַז ער וועט זי אָפּגעבען אין אַנ'אויסבעסערונגס-הויז. דאָס מיידעלע איז אַוועק צום טייך און זיך אַריינגעוואָרפען.

6000 פונט פאַר'ן באַלפור-וואַלד
האָבען געשענקט בערנאַרד באַראָן און אַלפרעד מאָנד.

לאָנדאָן, 4 (י.ט.אַ. טעלעגראַפיש) דער בעוואוסטער פילאַנטראָפּ בערנאַרד באַראָן האָט מנדב געווען 5000 פונט שטערלינג פאַר'ן באַלפור-וואַלד. לאָרד מעלטשעט (אַלפרעד מאָנד) האָט אויף דעם זעלבען צוועק געגעבען 1000 פונט. אַ דאַנק די דאָזיגע נדבות וועט מעגליך זיין צו פלאַנצען אין באַלפור-וואַלד 1500 ביימער.

יאַפּאַנישע הויכע אויסצייכנונג
פאַר מאַרשאַל פּילסודסקי.

וו אַ ר ש אַ, 4 (טעלעפאָניש) היינט נאָכמיטאָג האָט דער יאַפּאַנישער אַמבאַסאַדאָר, אין דער אָנוועזענהייט פון מלוכה-פּרעזידענט איבערגעגעבען דעם מאַרשאַל פּילסודסקי די העכסטע יאַפּאַנישע אויסצייכנונג „דער שטערן פון דער אויפגעהענדער זון".

יודיש טעאַטער אין זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

גאַסטראָלען פון די לאַנדזער ליבלינגען אננאַ און היימאַן יאַקובאָוויטש

שבת, דעם 7 און זונטאַג, דעם 8 יולי 9 אָוו. פּרעמיערע! צום 1-טען מאָל אין לאַנד!

„סערקע קאָזאַק"

אין 3 אַקטען מיט פיל שעהנע געזאַנג און טענץ פון נאַגער. הויפּט-ראָל „סערקע קאָזאַק" — אננאַ יאַקובאָוויטש. אין „סערקע קאָזאַק" ווערט געזונגען שעהנע קופּלעטען, דועטען, קוואַרטעטען, ווי אויך נייע טענץ. אַלע אָהן אויסנאַהם מוזען קומען זעהען „סערקע קאָזאַק".

ש ב ת, דעם 7-טען יולי 3.30 נאָכמיטאָג צו ביליגע פּרייזען
ארעסטאַנטקע נ' 49
לעבענסבילד אין 4 אַקטען פון זאַלאָטאַרעווסקי.
הויפּט-ראָלען: „רייּ" - אננאַ יאַקובאָוויטש, „דזשיימס" — היימאַן יאַקובאָוויטש.

מאָנטאַג, דעם 9 ווערט נישט געשפּילט
דינסטאַג, דעם 10-טען 9 אָוונט גרויסע פּאָפּולערע פּאַרש: עלונג פון 1 — 2.50
צום לעצטען מאָל!
„די מאַמע פון דער וועלט"
לעבענסבילד אין 4 אַקטען מיט געזאַנג.
הויפּט-ראָלען „מרים" - אננאַ יאַקובאָוויטש
„דעוו" — היימאַן יאַקובאָוויטש.

צום שלוס אַ גרויסער קאָנצערט מיט'ן אָנטייל פון אננאַ יאַקובאָוויטש.

אַלע פּיעסען זענען רעזשיסירט פון היימאַן יאַקובאָוויטש.

ס'נעהמען אָנטייל פּ ר ו י ע ן: בעזמאַן, זעווקינאַ, מאַכאַראָווסקאַ, פאָדערמאַן. מ ע נ ע ר: בריעל, אייזענבערג, ביידבוים, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָווסקי, נייהויז, פּאָליאַנסקי, צווילינג. מוזיקאַלישע לייטונג: ל. זעלמאַן, טענץ איינשטודירט פון טאַנץ-מייסטער ב. לייבאָוויטש. אַדמינ.: אַ. בעזמאַן. ביהנע-לייטער: מאַכאַראָווסקי. בילעטען אין פילהאַרמ.-קאַסע.

פּרייז 2 זל. שנעל און רעיעל! פּרייז 2 זל.
רעכטס-קאָנסולטענטען-ביוראָ
„PORADA" - „פּאָראַדאַ"
10 פּיעטריקאָוער 10
אונטער לייטונג פון אַ ראַנגיעדרינעו און רוזנירט: גריכט-סעקרעטאַר
שרייבט אַלערליי ביטען און אַפּעלאַציעס, קלאַגעס און אַבבו-

הייל-פּעדאַ-קורסען פּנאַנישע

Dr. med.
A.Szmirgeld
נערווען-אַרצט

וויכטיג פאַר געמיזע-הענדלער!
טעגליך הורט-פערקויף פון גרינצייג:
אוגערקעס, סאַלאַטען, קאַלאַרעפּען, שטשאַוו א. א. וו.
צו ווענדען זיך:
פּיעטריקאָווער 10 ביי ה' הערמאַן
פון 10 פריה ביז 12.30 מיטאָג און פון 4 ביז 5 נאָכמיטאָג.

ערקלערונג פון דער קראנקען-קאסע וועגען שטרייק פון די פארמאצעווטען.

אין צוזאמענהאנג מיט די ערקלערונגען פון די פארמאצעווטען וועגען זייער שטרייק אין דער קראנקען-קאסע, שיקט אונז די קראנקען-קאסע צו א לענגערען קאמוניקאט, אין וועלכען עס ווערט צווישען אנדערען געזאגט:

די קראנקען-קאסע בעדינט פמעט 400 טויזענט מענשען, רעכענדיג די מיטגלידער צוזאמען מיט די פאמיליעס. ס'איז דעריבער נישט קיין וואונדער, אז אפילו ביי נארמאלע בעדינגונגען ווערען ארויסגעגעבען טויזענדער רעצעפטען, מ'קען זיך דעריבער פארשטעלען, וואס קומט פאר בעת אן עפידעמיע, ווען דורך 2 וואכען זענען 12000 פערזיכערטע קראנק געווארען אויף גריפע.

כדי די קראנקע זאלען בעקומען שנעלע מעדיצינישע הילף האט די קראנקען-קאסע אין הסכם מיט'ן הויפט-דאקטאר, רעפערענטען און די לייטער פון די אפטייקען, בעשלאסען אדורכצופיהרען א ראציאנעלע אויסארביטען פון איין מעדיצין, ס'האט זיך געהאנדעלט וועגען א מיטעל, וואס ווערט מיט די אדער אנדערע צונאבען פערשריבען בעת דער גריפע דורך אלע דאקטוירים.

פון דעם דאזיגען מיטעל זענען אויסגעארבייט געווארען 9 פערשידענע קאמבינאציעס (4 פאר דערוואקסענע און 5 פאר קינדער). און ס'איז ארויסגעגעבען געווארען א פעראָרדנונג צו אלע אפטייקען צוצוגרייטען אזא צאהל מעדיצינען, וואס זאל גענוג זיין אויף 12 שעה, וועגען דעם, אז די מעדיצינען זאלען אזוי שנעל קאליע ווערען, ווי די פארמאצעווטען ווילען דאס פארשטעלען, קען קיין רייד נישט זיין, ווייל די דאקטוירים פערשרייבען זייערע פריוואט-פאציענטען פון דער זעלבער מעדיצין 200 גראם וואס איז אויף 2 ביז 3 טעג.

אלע געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס טוען דאסזעלבע ביי טיפוס- אדער דיזענטעריע-עפידעמיע. ווי גרייטען צו רעזערוועז פון די מעדיצינישע מיטלען, ווייל אנדערש וואלטען זיי נישט געקענט נאכקומען דעם בעדארף און דער קראנקער וואלט פריהער געשטארבען ביז ער וואלט בעקומען די מעדיצין. די קראנקען-קאסע איז אלזא געוועזען געצוואונגען ארויסגעבען די דאזיגע פעראָרדנונג אויף דער עפידעמיע-צייט, לטובת די פערזיכערטע און דאס אין הסכם מיט די דאקטוירים (דורך אנ'אנקעטע) און די אפטייק לייטערס. די קראנקען קאסע טרעט אויך שטארק ארויס געגען די פארמאצעווטען, וועלכע האבען זיך ערלויבט ארויסצוגעבען א אויפרוף, אז די קראנקען-קאסע האט זיי געהייסען סמ'ען די פערזיכערטע. וואו איז זייער געוויסען?

ווארפענדיג די ארבייט בעת אנ'עפידעמיע, האבען די אפטייקערס בעוויזען, אז עס געהט זיי נישט וועגען די פערזיכערטע, נאר וועגען אייגענעם עגאאיסטישען אינטערעס.

אונטער דער ערקלערונג זענען אונטערגעשריבען:

הויפט דאקטאר פראפ. טאמאשעוויטש, פערטרעטער פון הויפט-דאקטאר סאקאלאווסקי, רעפערענט פון דער הייל-אבטיילונג — ד"ר לובא, רעפערענט פון דער 1-טער לעטשניצע ד"ר קלעטשקאווסקי, פון דער צווייטער, ד"ר גראיעצקי, פון דער דריטער — ד"ר קאמלהאר, פון דער 4-טער ד"ר קלינגער. לייטער פון די אפטייקען: קאשיקאווסקי, פאדריגאלסקי, וויינשטיין, אסטראווסקי און קלאפאטאווסקי.

•

(ט) נעכטען האט זיך אויף דער סאב-ארדנונג פון דער פערוואלטונגס-זיצונג פון דער קראנקען-קאסע אויך געפינען דער פונקט וועגען פארמאצעווטען-שטרייק.

די פערוואלטונג האט איינגעפינען, אז דער פארמאצעווטען-שטרייק, וועלכער איז ארויסגעבראכען, נישט געבענדיג פריהער צו וויסען דערפון דער פערוואלטונג, טראגט נישט קיין שום עקאנאמישען, ווי אויך נישט קיין שום אידעאישען כאראקטער. גלייכצייטיג האט די פערוואלטונגס זיצונג בעשטעטיגט די פעראָרדנונג וועגען אויסארבייטען מעדיצינען, וועלכע ווערען נישט קאליע שטעהענדיג, אויף זאפאס, כדי צו ערמעגליכען שנעלע הילף בעת דער גריפע עפידעמיע. ווייטער איז אויף דערזעלבער זיצונג בעשלאסען געווארען אויף דער קינפטיגער וואך צו פערבעטען אלס עקספערט אין דעם אויבענדערמאנטען ענין דעם פארמאקאלאג, פראפעסאר ה' ווערריך.

אנטדעקט א באנדע פערשפרייטער פון פאלש-געלד.

דורך א צייטונגס-פערקויפער איז די באנדע אנטדעקט געווארען.

(2) אויף גייערס מארק איז צום 12-יעהריגען צייטונגס-פערקויפער זונאן בלאשטשיק צוגעקומען א יונגערמאן, ווי עס האט זיך שפעטער ארויסגעשטעלט — דער 30 יעהריגער סטעפאן קאספושאק פון שלאנסקא 13 און האט ביי איהם געקויפט א צייטונג, בעצאהלענדיג פאר איהר מיט א צווייער זלאטע.

נאכדעם, ווי ער האט דערהאלטען די רעשט, איז ער אוועקגעגאנגען און בלאשטשיק האט זיך איבערצייגט, אז דער צווייער-זלאטי איז א פאלשער, ער האט דעריבער באלד נאכגעיאגט קאספושאק'ן פון וועלכען ער האט צוריק-בעקומען די צייטונג און דעם רעשט.

אין א שעה-שפעטער, בעת דערזעלבער צייטונגס-פערקויפער איז געשטאנען פאר'ן פאביאניצער טראמוואי, איז צו איהם נאכאמאל צוגעקומען קאספושאק, האט ווייטער גענומען א צייטונג און ווייטער בעצאהלט מיט א צווייער-זלאטי.

דאסמאל איז בלאשטשיק שוין צוגעגאנגען צום פאליציאנט, וועלכער איז דארט געשטאנען און איהם דערצעהלט וועגען דעם גאנצען ענין.

קאספושאק ווידער זעהענדיג, אז דאס יונגעל אינטערוועניערט ביי פאליציי, איז ארייגעלאפען אין טויער אריין.

בלאשטשיק האט איהם אבער פון אויג נישט ארעפגעלאזט און איז מיט'ן פאליציאנט איהם נאכגעלאפען אין טויער אריין פון וועלכען זיי האבען שוין געטראפען קאספושאק'ן צוריק ארויסגעהען.

דער פאליציאנט האט קאספושאק'ן פערהאלטען און גלייכצייטיג געמאכט א רעוויזיע אין קלאזעט, וואו ער האט געפונען נאך 8 פאלשע צווייער זלאטיס.

קאספושאק האט זיך מודה געווען, אז די פאלשע מטבעות, וואס ער האט אונטערגעווארפען, האט ער בעקומען פון א געוויסען טאמאש קוסטושיצקי, וועלכער וואוינט צוזאמען מיט זיין „קאכאנקע" פראנציסקא זאמערפעלד אויף גראבאווא 75.

די פאליציי איז באלד אהין אוים'ן אנגעוויזענעם אדרעס.

ביי דער פערזענליכער רעוויזיע ביי קוסטושיצקי, האט פאליציי געפינען אין וועסטען-טעשעל נאר איין פאלשע מטבעה, נאך א גענויערע רעוויזיע האט זיך ארויסגעשטעלט, אז קוסטושיצקי האט ביי זיך אין קיך געהאט א גאנץ פאבריקעל, וואו ער האט אויסגעארבייט פאלשע 1 און 2 זלאטימטבעות.

קוסטושיצקי צוזאמען מיט זיין „קאכאנקע" זענען אפגעפיהרט געווארען אין אויספארשונגסאמט, וואו ער האט זיך פערטיידיגט, אז פאלש געלד האט ער געמוזט מאכען צוליב נויט.

קאספשאק טענה'ט, אז ער איז נישט געווען בעטייליגט נישט אין מאכען, נישט אין פערשפרייטען דאס פאלשע געלד און די פאר מטבעות, וואס ער האט געהאט, האט ער פון קוסטושיצקי'ן אפגענומען פאר א חוב.

אלע דריי קוסטושיצקי, זמערפעלד און קאספושאק זענען ארעסטירט. די אויספארשונג ווערט ווייטער געפיהרט.

טראגישער טויט פון א קינד אונטער א אויטא.

(2) אין קאנסטאנטין איז דעם פערגאנגענעם זונטאג פארגעקומען פאלגענדער טראגישער פאקפאל: אויף דער דלוגא גאס האט געיאגט מיט א געוואלדיגען אימפעט די לאדזער טאקסובקע נומער 185. פאר'ן הויז נומער 52 האט געפרובט איבערלויפען די גאס דער 6-יעהריגער זוהן פון וועכטער פון הויז מיעטשיסלאוו קלימקעוויטש. דער אויטא איז אנגעפאהרען אויפ'ן קינד און עס שווערפערוואונדעט. מיט דעם זעלבען אויטא האט מען דהס אומגליקליכע קינד אפגעפיהרט קיין לאדז אין שפיטאל, וואו דאס קינד איז פון די וואונדען נעכטען געשטארבען.

צו ד"ר הערצעל'ס יאהרצייט.

דאס ציוניסטישע ביורא מאכט ווייטערע פארבערייטונגען צו פייערען אויף א ווירדיגען אופן דעם אנדענקען פון גרויסען ציוניסטישען פיהרער ד"ר טעאדאר הערצעל ז"ל צוליב דעם 24 טען יאהרצייט, וואס פאלט אויס זונטאג, כ' תמוז ד. 8. ה. ח.

עס וועלען איינגעאָרדענט ווערען הזכרות אין די שוהלען. זונטאג 11 פריה וועט פארקומען א א פייערליכע הזכרה אין דער סינאגאגע אויף אל. קאשטשושקי, 5 א זייגער נאכמיטאג אָרדענט איין די ציוניסטישע אָרגאניזאציע א פייערליכע טרויער-פערזאמלונג אין אייגענעם לאקאל, (צעגעלניאנא 4). אויסערדעם וועלען פארקומען הערצל-פערזאמלונגען אין די פערשידענע טיילען פון דער שטאט און אין די בעזונדערע אגודות.

גלייכצייטיג אָרדענט איין דער קרן-קימת א זאמלונג לטובת דעם „יער-הרצל" אין ארץ-ישראל. צו דעמזעלבען צוועק זענען אויך בעשטימט די נדרים פון היינטיגען שבת ביי די עליות אין די שוהלען.

דערטרונקענע.

(2) דעם 19-יעהריגען ווילער פון זגערזשער 107 האט זיך נעכטען פערגלוסט צו באָדען אינ'ם סטאוו „קארטשמארק" אין ראדאגאשטש. באדענדיג זיך, האט ער אנגעטראפען אויף א טיף אָרט און נישט קענענדיג שווימען, האט ער אנגעהויבען זיך טרונקען. אין א פאר מינוט ארום איז ער פערשוואונדען געווארען אונטער'ן וואסער.

איינעגע צושויער, וועלכע זענען פערבייגעגאנגען האבען אלארמירט די פאליציי, וועלכע האט פון איהר זייט אונטערגענומען אנ'ענערגישע אקציע דעם דערטרונקענעם צו ראטעווען און נאך א האלבע שעה זוכען איז געלונגען ווייל'ערן ארויסצוציהען פון וואסער אבער שוין א טויטען.

• •

אויף קאנטנא 8 האט דער 20-יעהריגער ארבייטער וולאדיסלאוו וויעטשארעק געוואלט אריינשפרינגען אין דארטיגען כטאוו כדי זיך צו באדען ער איז אבער שפרינגענדיג געפאלען אויפ'ן רוקען, אזוי, אז עס איז איהם געפלאצט דער חוט-השדרה. פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל.

היינט-סענסאציאנעלער פראצעס

(2) היינט הויבט זיך אן אין קרייז-געריכט דער סענסאציאנעלער פראצעס געגען דעם געוועזענעם לייטער פון דער ערשטער בריגאדע פון אויספארשונגס-אמט אין לאדז געוו. אספיראנט אלעקסאנדער לוטאסטאנסקי, וועלכער ווערט בעשולדיגט אין אויספיהרען עטליכע באנדיטען-אנפאלען אין לאדז.

דירה-געלד פון ענצעלנע שטובען

(2) אויפ'ן גרונד פון געזעץ וועגען לאקאטארען שוץ ווערט געהעכערט דאס דירה-געלד פון איינשטוביגע וואוינונגען אין דריטען קווארטאל 1928 אויף 6 פראצענט. אין דעם פאל ועט דירה-געלד פון א צימער, אדער א צימער מיט א קוך, קאסטען 49 פראצענט פון דעם פאר'מלחמה'דיגען דירה-געלד.

צוליב דעם, וואס דער רובל ווערט גערעכענט 2 זלאטיס 66 גראשען מאכט 49 פראצענט דער פון אוים א זלאטי מיט 30 גר., אזוי אז די לאקאטארען דארפען צאהלען פאר יעדען רובעל דירה געלד — א זלאטי מיט 30 גר.

0 אויסנאמען פאר רייניגען די קוימענס, הייזער, פאר וואסער א. ה. גל. דארפען צאהלען נאר די לאקאטארען פון די דירות, פון 1 שטוב, אדער א שטוב מיט א קוך, ווייל זייער דירה-געלד דערגרייכט נאך נישט די העלפט פונ'ם פאר'מלחמה'דיגען דירה-געלד.

אפגעשניטען ביידע פיס.

אראפגעשפרונגען פון צוג בעת'ן גאנג.

(2) דער 18-יעהריגער מאריאן יאנקאווסקי פון זגערזש, פילסודסקיעגא 81, האט געפרובט ארויסשפרינגען פון דער באהן הינטער זגערזש, בעת'ן בעסטען לויפען. דער שפרונג איז אבער געווען אזוי אומגליקליך, אז ער איז ארונטערגעפאלען אונטער די רעדער, וועלכע האבען איהם אפגעשניטען ביידע פיס. די ארויסגערופענע לאדזער פאגאטאוויע האט איהם אין א האפנונגסלאזען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

פארזיכטיג מיט „ליאדעס"!

(מ) דער מזוכה'שער אנשטאלט צו פארשען די לעבענסמיטעל - פראדוקטען האט מיטגעטיילט דער געזונדהייטס-אבטיילונג, אז זי האט אדורכגעפיהרט אנ'אנאליזע פון „ליאדעס", וועלכע מען האט גענומען אין אייניגע געוועלבער און מען האט געפונען, אז די „ליאדעס" זענען שעדליך פאר'ן געזונד.

די איינהאבער פון די געוועלבער, וואו מען האט גענומען די שעדליכע „ליאדעס" ווערען צוגעצויגען צו פעראנטווארטליכקייט.

אורלויב.

(2) נעכטען האט אנגעהויבען זיין 4-וואכיגען אורלויב דער לייטער פונ'ם וואיעוואדישען געזונדהייטס-אפטיילונג ד"ר סקאלסקי. עס וועט איהם פערטרעטען ד"ר לאבינסקי.

(2) נעכטען איז ארויסגעפאהרען אויף אורלויב דער פערטרעטער פון שטעטישען סטאראסטע ה' שער, דער לייטער פון אפטיילונג פון געזעלשאפטליכער זיכערהייט. עס וועט איהם אין דער אפטיילונג פערטרעטען רעפערענט איזיראָרטשיק.

ספארט.

„הערטא" (וויען) — „ל. ק. ס. 1:3 (0:0)

דער דאזיגער מעטש איז פארגעקומען נעכטען אויף „ל. ק. ס."-פלאץ.

צוליב'ן שטארקען ווינד ליידט פיל דאס שפילען. אין דער ערשטער העלפט שפילט „הערטא" געגען ווינד און צוליב דעם קאן זי נישט אויסנוצען איהר איבערגעוויכט. ערשט אין דער צווייטער העלפט געלינגט די געסט צו ערצילען 3 טויערן. אויך „ל. ק. ס." איז געלונגען צו ערצילען א עהרען-טויער.

די געסט האבען איבערגעלאזט א זעהר גוטען איינדרוק, הגם זיי האבען נישט ארויסגעוויזען אזוי פיל אינטערעסאנטעס ווי מיט א צייט צוריק, ווען זיי האבען דא געווילט. שטיפ.

Dr. med.
J MANDELBAUM
Zawadzka 16a, tel. 27-52
ספעציאליסט פאר אינערליכע
און נערווען-קראנקהייטען.
נעהמט אן טעגליך פון 5 ביז 7 אווענד.

א גרויסער אויסוואהל פון
נייעסטע מאדערנע שייטלען
פאלקעס און האלבע פאלקעס
צו בעקומען קאמיענא 5
2-טען הויף, 2. שטאק ביי פארזשוצקי.

ווינטיג פאר די לעטניקעס פון
אלעקסאנדער
און אומגעגענד!
ביי מיר בעקומט מען יעדען טאג 9 א זייגער פריה דעם „נייעם פאלקסבלאט"
פלאם, לוטאמירסקא 22.

Dr. RÓŻANER
ספעציאליסט פאר הויט-, ווענערישע
קראנקהייטען און מענער-שוואכע.
היילונג מיט קווארץ-שטראהלען און דיאטערמיע
Dzielna 9 (Narutowicza), tel. 28-98.
נעמט-אן פון 8—10 און 5—8, פרויען אין 3 4
ווארטע-זאל פאר פרויען

אכטונג, לעטניקעס!
— דעם —
„נייעם פאלקסבלאט"
קען מען בעקומען טעגליך אויף די זומער-וואוינונגען:
ווישניאווא-גורא
אין דער ביערהאלע
גאלקובעק און ושאקאוויץ
אויף די באהן-סטאציעס.

אין געפאַנגענשאַפט ביי קאָזאַקען.

שפאַנענדע פאַסירונג פון פּוילישען אויפשטאַנד, וואָס דער יודישער פאָווסטאַניעץ מאשעק גרינזייט האָט דערצעהלט פאַר׳ן טויט.

דערווייל איז מען אין לאַגער פון די פּוילישע פּאָווסטאַנצעס געוואָרען אומרוהיג. די שפּאַנונג האָט דאָרט געוואַקסען פון מינוט צו מינוט און מען האָט נישט געוואוסט, וואָס עס איז געשעהען און וואָס איבערצוקלערען.

— האָט אַנז אפשר דער פאָדקאָמינער פאַלאַץ פערלאָזט? — האָבען זיך אַרייגעגנב׳עט ספקות אין די הערצער פון די קעמפער.

אָבער באַלד האָבען געהערט בערוהיגענדיגע שטימען:

— דאָס איז נישט מעגליך.

און מען האָט גענומען אויסרעכענען די צייט, צי עס האָט שוין געקענט זיין הילף.

דער שטאַפּעט איז געכטען גאַנץ פריה אַוועק פון לאַגער פון די פּאָווסטאַנצעס. דאָס אַדורכגנב׳ענען די גרעניץ האָט אוראי געדויערט ביז פאַרנאַכט. איז ער, אלזאָ, אָנגעקומען אין פאָדקאָמיענער פאַלאַץ איז די אָווענד-שעהן. אין משך פון דער נאַכט איז געווען צייט צו שיקען הילף, אַזוי, אַז זי זאָל שוין זיין ביי אונז...

— איז דאָך די קשיא, איצט איז שוין דע צווייטער טאָג מיטאָג-צייט, די זון שטעהט שוין אין דער מיט הימעל און וועט זיך באַלד פערנויגען צום אונטערגעהן, וואו זשע איז פאָרט אונזער הילף?

— און אפשר — האָט איינער אריינגעוואָרפען — איז אונזער שליח געפאַקט געוואָרען אויף דער גרעניץ און די קאָזאַקען האָבען איהם דערשאָסען?

— ניין. — האָבען זיך געהערט אַנדערע שטימען — אונזער שליח האָט שוין בעוויזען עטליכע מאָל, אַז ער איז קיין שלימזל נישט, אַז מען קאָן זיך אויף איהם פערלאָזען...

אַזוי האָט מען געהאַלטען אין איין טענה׳ן אין לאַגער פון די אויפשטענדיגע. די אַטמאָספערע איז אַלעמאָל אַלץ מעהר געוואָרען דראָהענדיגער און שטיקענדיגער.

און עס איז קיין חדוש נישט. שוין דעם 9-טען טאָג איז די גרופּע פון די אויפשטענדיגע פון אַלע זייטען געווען אַרומגערינגעלט פון קאָזאַקען, וועלכע האָבען געוואָלט צווינגען דורך אויסהונגערען זי, זיך אונטערצוגעבען.

אין די ערשטע טעג איז נאָך אין לאַגער פון די אויפשטענדיגע געווען גביסעל שפּייז. אָבער די קעמפער זענען געווען נאָכ׳ן גרויסען ריקצוג שטאַרק אויסגעהונגערט און מען האָט דאָרט באַלד פערצעהרט דעם גאַנצען פּראָוויאַנט.

אַרום און אַרום איז געווען פּוסט קיין הייזעל איז נישט געווען אין שכינות, ווייט פון אַ מענשליכען ישוב. און שפּייז האָט מען נור געקענט בעקומען אין דאָרף, וואָס איז געלעגען אַ טאָג גאַנג פון לאַגער. אַהין האָט מען געקאָנט קומען דורך אַ וואַלד, וואָס איז נאָך געלעגען אין די הענד פון די פּוילישע אויפשטענדיגע אויסגעהונגערטע פון קאַמף האָבען די אויפשטענדיגע מורא געהאַט, אַז זיי וועלען נישט קאָנען פערטיידיגען דעם וועג אַרוים, וואָס האָט געפיהרט פון וואַלד. פון דעם אַנגריף, וואָס דער שונא האָט צוגעגרייט. וואַלט דער שונא זיי אויך אַרומגערינגעלט, אויך פון דער זייט פון וואַלד, דאַן וואַלט אַלס געווען פערפאַלען, זיי וואָלטען, אָבגעשניטען פון דער וועלט פון אַלע זייטען, זיך ווילענדיג נישט ווילענדיג געמוזט אונטערגעבען אויב זיי וואָלטען נישט געוואָלט שטאַרבען פאַר הונגער. ווענען דורכברעכען אַ ליניע פון שונא׳ס פראָנט איז קיין רייד נישט געווען. ווייל זיי זענען געווען אַ צו קליינע און דאָ האָט דער שונא צוגעגרייט אַ שטאַרקע אַטאַקע פון מחנה׳ה קאָזאַקען. האָט מען גיך אַרויסגעשיקט אַ שליח צום פאָדקאָמיענער פאַלאַץ און ער איז נאָך נישט צוריקגעקומען.

די פּאָווסטאַנצעס האָבען דערווייל זיך דערנעהרט פון ירקות, וואָס זענען געוואַקסען אַרום דעם וואַלד. פילע פון זיי זענען אַפילו פערקראַנקט געוואָרען און איינער איז פון אַזאַ שווערער קראַנקהייט געשטאָרבען.

אין לאַגער האָט מען זיך אָנגעהויבען בונטעווען. קוים מיט מיה איז דעם פּאָלקאָווניק לאַנגיעוויטש, וועלכער האָט זיך אויך געפונען צווישען די אַרומגערינגעלטע פּאָווסטאַנצעס, געלונגען צו בערוהיגען זיינע סאָלדאַטען. ער האָט זיי, נעמליך, ערקלערט, אַז אויב ער וועט ביז פאַרנאַכט קיין הילף נישט קומען, דאַן וועט מען זיך אונטערגעבען און לאָזען נעהמען געפאַנגען פון די קאָזאַקען.

אינצווישען האָט דער שונא קאָנצענטרירט מיליטער הינטער׳ן וואַלד. מחנות פיס־געהער און רייטער האָבען גענומען אַרומרינגלען דעם וואַלד און געוואָלט אָפּשניידען, די אויסגעמאַטערטע, אויסגעהונגערטע און פון שווערען קאַמף שוין כמעט מיד־געוואָרענע פּאָווסטאַנצעס.

פּלוצלינג האָבען אָנגעהויבען צו קנאַלען דעם שונא׳ס קאַנאָנען, צו קראַכען די באָמבען-קוילען און אַ ווילדער געשריי פון אַ שטורם האָט אַרומגעכאַפּט דעם וואַלד, די בלעטער האָבען גענומען ציטערען און פאַלען, ווי אין סוכות-צייט, אַ פראָסט איז אַדורך די ביינער פון די פּאָווסטאַנצעס. זיי האָבען זיך קלאָהר אָפּגעגעבען רעכענשאַפט, וואָס עס דערוואַרט זיי.

דער פּולקאָווניק לאַנגיעוויטש איז אַרויף אַ בוים, כדי צו זעהען פון וועלכער זייט דער שונא קומט אָן. שוואַרץ זענען געווען די פעלדער פון דעם אָנרוקענדיגען חיל, אַ שרעק און אַ גרויל האָט איהם אַרומגעכאַפּט און ער איז שיער נישט אַראָפּגעפאַלען פון בוים.

אָבער פּלוצלינג האָט ער פון דער אַנדערער זייט זיך געזעהען פער׳גנב׳ענען צווישען די הויכע תבואה זאַנגען אַ יודעל מיט צוויי קאַנען.

ער האָט איהם באַלד דערקאַנט און אויסגערופען צו די פּאָווסטאַנצעס:

הילף! הילף! מאָשעק טראָגט הילף!...

(פ אַ ר ט ז ע צ ו נ ג ק ו מ ט).

יודישע צרות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעס פאָלקסבלאַט" ענטוואָרטען אויף יודישע פראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

7663. אַ היימ. אב.

איהר מוזט זיך אומבעדינגט צושטעלען. איהר דאַרפט אַפילו נישט דוקא וואַרטען ביז די אַמנעסטיע וועט פערעפענטליכט ווערען, נאָר איהר קאָנט זיך תיכף צושטעלען.

אייך דראָהט העכסטענס ביז 1 יאָהר.

אויב מ׳וועט אייך פער׳משפט׳ן אויף לענגער ווי 3 חדשים, וועט אויפ׳ן סמך פון דער אַמנעסטיע געשאָנקען ווערען אויך אַ העלפט פון דער שטראָף.

וואָס שייך דער מעגליכקייט אַריינצוציהען אייך נאָך אין מיליטער-דינסט, קאָנען מיר אייך ענטפערן, אַז אין אַלגעמיין פּראַקטיצירט זיך נישט אַז די מיליטערישע פאָרמאַציעס זאָלען זיך בענוצען מיט אַ זעלנער-מאַטעריאַל פון עלטערע יאָהרגענג, הגם אינגאַנצען אויסגעשלאָסען איז אַזאַ פאַל נישט.

7664. אַ לעזער פון קאַשצעלנע.

אויב איהר האָט שוואַכע שאַנסען דעם פּראָצעס צו געווינען, וועט מען אייך קיין אָרימקייט-רעכט נישט אָנערקענען.

7665. אַ לעזער פון נאָוואַט.

דאָס אויספיהרען פון דער איבערגעבליבענער העלפט שטראָף נאָכ׳ן אָנווענדען די אַמנעסטיע קאָן אויך אָבגעליינט ווערען:

קופּאָן.

יורידישע אָפּטיילונג פון „נייעם פאָלקסבלאַט".

בעם דערלאַנגען אָנ׳אָנפראַגע אויף פּ יורידישע עצה, דאַרף צוגעלייגט ווערען דער קופּאָן פון דער דאָזיגער טאָג, אין די אָנפראַגע וועט אַרויסגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן, וועט קאָן ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 5-טען יולי 1928

7666. קראַנצמאַן.

געוועהנליך דאַרף פון פּעקוועסטער ביז דער ליקווידאַציע דויערן פון 7 טעג ביז 6 וואָכען.

ווי באַלד ס׳ווערען סעקוועסטרירט זאַכען, וועלכע ווערען באַלד צושאַנדען, קען דער טערמין פון דער ליקווידאַציע פאָרקומען פריהער.

7667. אַ יורש פון קעלבאַכט גאַס.

ס׳איז אַ פראַגע צי וויל די פרוי מאַכען אַ דאַראָוויזני אויפ׳ן חשבון פון פערמעגען וואָס איז נישט אַרומגענומען דורכ׳ן אַקט אינטערציזי אָדער וואָס איז יאָ אַרומגענומען. אין ערשטען פאַל דאַרף זי נישט האָבען די הסכמה פון מאַן. אין צווייטען פאַל מוז זי דערויף יאָ האָבען די הסכמה פון מאַן.

7668. ב. ש.

איהר דאַרפט די איינריכטונג נישט דירעקט קויפען ביים בעטרעפענדען סוחר.

דעסגלייכען דאַרפט איהר דינגען דעם לאָקאַל דירעקט ביים הויזווירט און שליסען מיט איהם אַ קאָנטראַקט.

7669. אַ פּעראינטערעסירטער.

די אַמנעסטיע וועט אַריין אין קראַפט אין טאָג פון דער פּערעפענטליכונג אויב די אַדמיניסטראַטיווע מאַכט וועט ביז דעמאָלס פון אייך נישט אויפמאָהנען די געלד-שטראָף, וועט איהר שוין נישט דאַרפען בעצאָהלען. אויב יאָ, איז פערפאַלען צוריקמאָהנען וועט איהר זיך נישט קענען.

7670. ק. פּ. 18.

אויב איהר ווילט זיך ענדערן אייער פאַמיליען-נאָמען פון „קוטאַס" אויף „גלאָוואַצקי", דאַרפט איהר זיך נישט ווענדען ווי מען האָט אייך אינפאָרמירט צום געריכט און אויך נישט צום מלוכה-פּרעזידענט, נאָר גאַנץ געוועהנליך — צום וואָיעוואָדע מיט אַנ׳ענטשפּרעכענדער בקשה.

די פּוליעהריגע קינדער מוזען מיט אָנגעגעבען ווערען.

די פּראָצעדור דויערט ביז 5 חדשים.

Dr. med. STUPEL

.12 Szkolna 12.

ספּעציאַליסט פאַר הויט-, האַר- און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, לישייַ און רעק, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע

נעמט אָן פון 12 ביז 3 נאָכם. און פון 6 ביז 9 אין אָוונד

„דיין קערפּער געהערט צו דיר"

וויקטאָר מאַרגעריטס בעריהמטער ראָמאַן, וואָס איז געווען די סענסאַציע פון פראַנקרייך.

קוים זיך דערוואַרט אויפ׳ן פּעטער׳ס אָנקומען, האָט זי איהם אָנגעזאָגט: „איך וועל האָבען אַ קינד!" ער איז געבליבען געפּלעפּט. דאָס, פאַר װאָס ער האָט איהר די גאַנצע צייט אויסגעהיט, איז איצט געקומען, און אַ קורצע צייט האָט געדויערט, איידער ער האָט אָנגענומען אַ בעשלוס. קודם־כל האָט ער איהר געהייסען נישט אָנווענדען קיינע מיטלען צו פערמיידען די געבורט פונ׳ם קינד. זי האָט איהם געפּרואַבט דערצעהלען פון איהרע בעקאַנטע מיידלעך, וועלכע האָבען שוין צוויי־דריי מאָל געמאַכט אַזעלכע „אָפּעראַציעס", אָבער ער האָט דערפון נישט געוואָלט הערען. זי צושרייט זיך: „כל־זמן דאָס קינד איז ביי דער מוטער אין בויך, געהערט עס איהר אַליין"... אָבער ער ענטפערט איהר, אַז פערפאַלען: דאָס איז די מאָראַל פון דער היינטיגער געזעלשאַפט צו בעשטראָפען די שוואַכע. ער האָט איהר געטרייסט, אַז זי וועט נישט פערלוירען געהן. אויב די מוטער וועט איהר אַרויסטרייבען, וועט ער זי צונעהמען צו זיך אין זיין נייער הוילע, און בעת מעשה גלעט ער איהר איבער׳ן קאָפּ...

ספּיריטע ווערט קראַנק. די מוטער און דער ברודער ווייסען נישט די אורזאַך פון איהר קראַנקהייט. דער פּעטער קומט צו איהר, און ביידע צושיינען זיך הויך אויפ׳ן קול... וויינען אויף דער שוואַכקייט פון מענשליכען ווילען, אויף דער ברוטאַליטעט פון די שטאַרקערע... דער פישער־יונג האָט איהר אָנגעהויבען צו בעזוכען. זי האָט איהם נאָך אַלץ שטאַרק ליב געהאַט, איהם, דעם ערשטען מאַן, וואָס האָט איהר צוגעצויגען, אָבער וועלכער האָט איהר דאָך נישט אַזוי מיאוס בעהאַנדעלט, ווי יענער אומבעקאַנטער... פראַנסואַ האָט איהר געמאַכט אַ חתונה־פאָרשלאַג, אָבער זי האָט געענטפערט: „אין דעם מאָמענט נישט!"

איינמאָל אין אַ זומערדיגען אָוונט געהען זיי ביידע אַרויס אין פעלד. זי גיט איהם אַרויס איהר סוד. ער ווערט גלייך אַנ׳אַנדערער, און רייסט זיך אַרויס מיט כעס פון איהרע אָרעמס...

דאָ שטויסט זי זיך צום צווייטען מאָל אָן אַ דער מאַנסבילשער האַרטקייט. זי בעט זיך ביי איהם, אַז ער זאָל איהר דערלויבען איהם ליב צו האָבען... אָבער ער וויל פון איהר מעהר נישט הערען... איהר אויסנוצען יאָ, אָבער כיטהעלפען נישט.

דערווייל איז דער סוד אויפגערעקט געוואָרען. איהרע הבר׳טעס האָבען זיך אָנגעהויבען שושקען. איהר מאַמע מיט דעם ברודער זענען איהר בעפאַלען מיט די ערגסטע זידעל־ווערטער און איהר געשלאָגען מכות אכזריות. אַ בעשפּיגענע, אַנ׳עלענדע, האָט זי בעשלאָסען אַוועקצולאָזען זיך פון דער היים אין דער גרויסער, פרעמדער וועלט...

זי נעהמט איהר ביסעל וועש, אַ קליינע סומע געלד, און לאָזט זיך געהן... אויפ׳ן שוועל פון הויז האָט זי אַ בלוט־שטורץ, אָבער זי שטרענגט אָן די לעצטע קרעפטען און געהט אַוועק צום ים זוכען אַ שיף, וואָס זאָל איהר אַוועקפיהרען אין מאַרסעל...

אויפ׳ן וועג דערוויסט זי זיך, אַז איהר ערשטער און איינציגער געליבטער, פראַנסואַ, האָט היינט אין אָוונער חתונה און מיט אַ האַרץ פול גאַל האָט זי זיך איינגעבעטען ביי אַ בעקאַנטע מאַטראָז, ער זאָל זי מיטנעהמען אויף דער רייזע.

בּיסלעכווייז ווערען אַלץ שוואַכער די קאָנטורען פון די הייזער, די בוימער, און נאָר איין זאַך בעמערקט זי, אַלס לעצטען צייכען פון איהר פערלאָרענער היים:

הייס, ראָרט אונטען אויפ׳ן זאַמדיגען וועג, שלעפּט זיך אַ וועגעלע: דער פורמאַן, קוים איינגעבויגען אין דרייען, שלעפּט זיך הינטער איהם

— דער אָרימער, אַלטער טאַטע!..

די שיף טראָגט איהר, אַ וויינענדיגע, צו נייע אומבעקאַנטע שרעקען און יסורים...

.3

די שוואַנגערע, עלענדע דאָרפס־מיידעל קומט אָן אין דער האַפען־שטאָט מאַרסעל. זי לאָזט זיך געהן, מיט אונטערגעהאַקטע פיס, איבער דעם שמוציגסטען קוואַרטאַל, וואו עס דרעהען זיך אַרום מחנות שכור׳ע מאַטראָזען, פּראָסטיטוטקעס, פּרויעז־העגדלער, אינטערנאַציאָנאַלע אַפעריסטען, רויבער און אונטערצינדער — דאָרט וואו אָרימקייט און פערדאָרבענקייט פער׳סמ׳ען די לופט...

זי האָט צום ערשטען מאָל דערזעהן די גרויסע שטאָט: אומעטום, ביי די טירען, וואָס האָבען געפיהרט אין שמאָלינקע קאָרידאָרלעך פון מעבעלירטע שטעכער נעסטען, אָדער אויף דער העל־בעלויכטענער שוועל פון „געשעפט", זענען געשטאַנען פרויען און פערבעטען צו זיך מענער. אַלטע ווייבער אין קורצע העמדער, יונגע אין קורצע הייזלעך, מיט „גאַרסאָן"־פריזורען — געשלעכטלאָזע בעשעפעניסען... זי ווערט צו די עקעלהאַפטסטע סצענעס, וועלכע ווערען אָפּגעטון פראַנק און פריי...

זי נעכטיגט איבער אין פערדעכטיגע האָטעלען און גאַנצע טעג איז זי אַרומגעגאַנגען מיט אויסגעלאָשענע אויגען, זיך שעמענדיג מיט איהר שוואַנגערליכער מוטערשאַפט... זי איז אַוועק צו אַנ׳אַקושעריו, אָבער יענע האָט נישט געוואָלט מאַכען די אָפּעראַציע, ווייל עס איז שוין צו־שפּעט... זי האָט געוואָלט אָננעהמען יעדע בעשעפטיגונג — אַלס דינסט, פערקויפערין, אָבער אין איר צושטאַנד האָט קיינער זי נישט געוואָלט אָננעהמען. זי האָט געהאַט איצט אויסצוקלויבען: שטאַרבען פון הונגער, אָדער האַנדלען מיט זיך!

ווען נישט דער גלויבען אין פּעטער, וואָלט זי שוין לאַנג אויסגעפיהרט דעם זעלבסטמאָרד געדאַנק. ער האָט איהר אויך צוגעשיקט אַביסעל געלט, מיט וואָס זי האָט זיך געשפּייזט דריט־האַלבען מאָנאַטען.

ענדליך איז געקומען די צייט. דאָס קינד דאַרף אַרויס אויף דער פרייער וועלט. זי האָט אויסגעזוכט דעם אָרעמס פון אַ שפּיטאָל פאַר הילפסלאָזע שוואַנגערע פרויען, און איז אַהין אַוועק. זי האָט דאָרט געטראָפען הונדערטער פרויען מיט׳ן זעלבען שיקזאַל, און זיך צוגעפרעהנדיג מיט זיי, האָט זיך פאַר איהר געעפענט דער תהום פון לייד־ען...

איינע האָט שוין דאָס פינפטע קינד פון אַ שווינדעליכטיגען מאַן, די צווייטע, אַ פרוי פון אַ שיפס־קאַפּיטאַן, וועלכער איז שוין צעהן חדשים אונטערוועגס און דאָס קינד איז פון אַ געליבטען: אַ דריטע האָט זיך אַכט יאָהר אויסגעהיט און איצט איז עס געשעהען.

ספּיריטע׳ס געבורטס־וועהען דערגעהן צום סוף:

— דאָס קינד ווערט געבוירען.

ווען די שפּיטאָל־שוועסטער בעטען איהר אָנצוגעבען אַ נאָמען פאַר׳ן קינד, וויל זי בשום אופן נישט. זי וויל אויך נישט זויגען דאָס קינד, אַלץ צוליב גרויס פערביטערונג אויף איהר אומגליק...

ענדליך האָט זי איינגעווילינגט צו רופען דאָס ניי־געבוירענע יונגעלע מיט׳ן נאָמען מאַרק און פאַמיליען־נאָמען אוירעליע.

זי האָט אין זיך איינגעהאַלטען די מוטערליכע צערטליכקייט צום קינד און אפילו איהם נישט קיין קוש געטון אין די ערשטע טעג נאָכ׳ן געבורט. זי איז געלעגען ווי פערזונקען אין אַ קאָשמאַר.

אַרויסגעהענדיג פון שפּיטאָל מיט׳ן קינד אויף דער האַנד, האָט זי תחילת געדעכענט איהם אָפּצוגעבען אין אַנ׳אַנשטאַלט פאַר געזעלשאַפטליכען שוץ, אָבער דאַן האָט די מוטערליכקייט זיך אויפגעכאַפּט אין איהר און זי איז אַוועק מיט׳ן קינד אויף איהר אַלטער וואוינונג, אין אַ צימער פון אַ ווינקעל־האָטעל.

(פאָרטזעצונג קומט)

לאָדז. 5 יולי 1928

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז. 5 יולי 1928

„פּעץ"

די שפּיצען פון די בוימער בעריהרען זיך.

פרייטאג, איז אין ווארשא פארגעקומען א בשותּפותדיגער זיצונג פון דעם פוילישען און יודישען „פען"-קלוב.

די זיצונג איז פארגעקומען אין לאָקאַל פון דעם יודישען ליטעראַטען-פעראיין, מצד דעם פוילישען „פען"-קלוב זענען אנוועזענד געווען וויערזשינסקי און געטעל, פון יודישען אַפּאַטאָשו, ספּעקטאָר, נאָלאָוויטש און ד"ר שיפּער.

די דאָזיגע קאָנפערענץ האָט בעשלאָסען אָנצוקניפּען אַ ענגערען קאָנטאַקט צווישען ביידע קלובען.

דער פרעמדען-האַס און שאָוויניזם געהען תּמיד צוזאַמען מיט קולטורעלער ריקשריטליכקייט און מאַנגעל אין בילדונג, פריהער מיט אַ פּאַר הונדערט יאָהר איז איטליכעס פאָלק בעטראַכט געוואָרען פון אַן אַנדערער נאַציע גלייך ווי אַ שונא.

וואָס מעהר די בילדונג פערטיפט זיך און נעהמט אַרום אַלץ ווייטערע קרייזען, וואָס מעהר איין פאָלק לערנט די מעלות און די קולטור-ווערטען פון צווייטען, וואָס מעהר אַ פאָלק איז בכח אָפּצושאַצען דאָס, וואָס אַנדערע פעלקער גיבען אַריין אין דעם בשותּפות'דיגען אוצר פון מענשליכער קולטור, אַלץ לייכטער בילדעט זיך אַ בשותּפות'דיגער באַנד צווישען די פעלקער, אַ באַנד פון גענענזייטיגער שאַצונג און בשותּפות'דיגער אַרבייט פאַר דעם פאָרטשריט פון דער מענשהייט.

אין מערב-אייראָפּאַ האָט זיך דער דאָזיגער פּראָצעס אָנגעהויבען שוין לאַנג און איז פערטיפט געוואָרען אין די לעצטע עטליכע צעהנדליגער יאָהרען.

ספּעציעל נאָך דער מלחמה, ווען מען האָט דערזעהן צו וואָס דער הערשענדיגער שאָוויניזם קאָן דערפיהרען, — האָבען זיך פערקערפּערט די טענדענצען פון פערבריִדערונג ביי די עטליכע הונדערט מענשען, וואָס געהען באמת אין דער שפּיץ פון דער איצטיגער אייראָפּעאישער קולטור.

אין דער ערשטער רייה איז דאָס געשעהען אין ענגלאַנד וואו דער בעריהמטער ענגלישער שריפטשטעלער גאָלסוואָרטהי האָט געגרינדעט דעם ערשטען „פען"-קלוב אַלס פעראיין פון די אינטעלעקטועלע שפּיצען און פיהרענדיגע פּערזענליכקייטען פון אַלע אייראָפּעאישע קולטור-פעלקער.

דער „פען"-קלוב-אַרביים זייט עטליכע יאָהר בדי אין ערשטער רייה צו שאַפען אַן ענגע בעריהרונג און קאָנטאַקט לכתחלה צווישען די, וואָס פיהרען אָן דאָס שריפטשטעלערישע, קינסטלערישע און קולטורעלע לעבען ביי זייערע פעלקער.

דער „פען"-קלוב בויט אויס קולטור-בריקען איבער דעם תּהום פון שאָוויניזם און פערשפּרייט דעם געדאַנק פון אַלגעמיין מענשליכע אינטערעסען און נעגענזאַץ צום שאָוויניזם.

אַט זעהען מיר, ווי דער דייטשער שריפטשטעלער טאָמאַס מאַן ווערט אין ווארשא הארציג אויפגענומען און די פראַנצויזישע ראָמאַן ראָלאַן און באַרביס פאָהרען קיין דייטשלאַנד און זענען דאָרט געסט פון דער דייטשער קולטור-עליטע, בשעת אַ דייטש טעאַטער קאָן היינט רוהיג פאָהרען קיין פּאַריז און שפּילט דאָרט אומגעשטערט אין אַ סימפּאַטישער אַטמאָספערע פאַר דעם דאָרטיגען פּובליקום.

פּאַראַלעל מיט די בעשטרעבונגען פון „פען"-קלוב-אַרביים דער „אינסטיטוט פאַר אינטעלעקטועלער צוזאַמענאַרבייט", וואָס איז געגרינדעט געוואָרען ביים פעלקער-בונד, אָן וועמענס שפּיץ עס שטעהט דער פראַנצויזישער יודישער פילאָזאָף בערגסאָן און דער בעריהמטער איינשטיין.

מזרח-אייראָפּאַ קומט אָן צום פאָרטשריט תּמיד שפּעטער מיט עטליכע צעהנדליג יאָהר, ווי מערב-אייראָפּאַ.

און ספּעציעל דאָן ווען עס האַנדעלט זיך וועגען יודישען פאָלק, וואָס מוז תּמיד זיך אַקעגענשטעלען נישט נאָר דעם שאָוויניזם און האַס, נאָר אויך דער גרויסער דאָזע גרינגשעצונג, וואָס האָט זיך אָנגעזאַמעלט אין משך פון יאָהרהונדערטער נישט נאָר צווישען דער מאַסע, נאָר אפילו אויך צווישען דער אינטעליגענץ פון די פעלקער, וואָס עס-לעבט ביי זיי, בפרט ביים פוילישען פאָלק.

די גרינגשעצונג האָט אַרומגענומען נישט נאָר אונזער פאָלק גופא, נאָר אַפילו זיין קולטורעלע טעטיגקייט, אַפילו די אוצרות, וואָס זענען געשאַפען געוואָרען אין די לעצטע צעהנדליגער יאָהרען.

די דאָזיגע גרינגשעצונג איז נישט נאָר אַ ירושה פון דער רעליגיעזער שנאה, נאָר אויך אַ פועל-יוצא פון דער פולשטענדיגער אומקענטניש אַפילו מצד דער פוילישער עליטע פון אַלץ דעם, וואָס דער יודישער געניוס האָט געשאַפען.

אין דער ריכטונג איז אין די לעצטע יאָהרען אַריינגעבראַכט געוואָרען פאָרטשריט, די קולטור-עליטע פון דער פוילישער געזעלשאַפט איבערצייגט זיך וואָס אַמאָל מעהר, אַז פילאָזאָפישע און קינסטלערישע ווערק זענען נישט אַ מאָנאָפּאָל פון ער אָדער אַנדערער אייראָפּעאישער שפּראַך, און אַז דער רענעסאַנס פון יודישען פאָלק האָט אויף דעם געביט אַרויסגעבראַכט אין די לעצטע צעהנדליגער יאָהרען אַזעלכע פּירות, וואָס קאָנען זיך פערגלייכען מיט די ווערק פון אַנדערע אייראָפּעאישע פעלקער.

די קורצע ידיעה וועגן אַ בשותּפות'דיגער זיצונג פון פוילישען און יודישען „פען"-קלוב קלינגט, ווי אַ סימבאָל פון פאָרשריט אויף דעם געביט פון בשותּפות'דיגען זיך קענען לערנען און בשותּפות'דיגער אַרבייט פון פערשידענע פעלקער לטובת די אַלגעמיין-מענשליכע וועלט-אידעאַלען.

יעדעס פאָלק איז פערוואָרצעלט ווי אַ בוים מיט דעם באָדען, און שווער, אָדער אוממעגליך איז, אַז איין שטאַם זאָל קענען אָנריהרען דעם אַנדערען.

אָבער די שפּיצען זענען עלאַסטישער און אַז עס קומט דער ווינד-הויך פון אַ געמיינזאַמער גרויסער אידעע נויגען זיך די שפּיצען איינער צום אַנדערען און דעמאָלס ריהרען זיך אָן אויך געגענזייטיג די בליטען און פון דער בעריהרונג און פערמישונג. פון דער געגענזייטיגער בעאיינפלוסונג פון די קולטורען קומען אַרויס נייע וואונדערבאַרע פּירות. און דאָס איז דאָס דערפרעהליכע אין די צייטען פון פינסטערקייט און שאָוויניזם.

די שפּיצען פון די בוימער בעריהרען זיך פאָרט.

ד"ר מיכאל רינגעל.

די סאָוויעטען און די נייע דייטשע רעגירונג.

וואָס זאָגט די „איזוועסטיא", און וואָס ענטפערט דער „פאָרווערטס"?

פאַר די לעצטע טעג האָט זיך בעזונדער בולט אַרויסגערוקט די פראַגע וועגען דער בעציהונג צווישען מאָסקווע און בערלין.

די דייטשען האָבען זיך אומגעקעהרט צו דער אַלטער ביסמאַרק-צוואה: „נאָר מיט רוסלאַנד", און פון גאַנץ אייראָפּע איז דייטשלאַנד געוועזען די ערשטע מלוכה, וואָס האָט דורך איהר אויסערן-מיניסטער ראַטענוי געשלאָסען אַ פאָרמעלען פּאָליטישען אָפּמאַך מיט דער ראַטען-מאַכט — דעם בעריהמטען אָפּמאַך פון ראַפּאַלאָ.

נישט געקוקט אויף די פערשידענע אינטערעסען און קאָנפליקטען, וועלכע זענען פאַר דער צייט פאָרגעקומען צווישען ביידע לענדער, זענען פאָרט ביידע צדדים געבליבען געטריי דעם אָפּמאַך און נאָך איצט בעמערקט זיך אין דער פירענדיגער פּאָליטיק סיי פון מאָסקווע, סיי פון בערלין די טענדענץ צו דערהאַלטען ווייטער די ביזאַהעריגע בעציהונגען און אַפילו זיי נאָך צו פערטיפען.

די שטימונג אין דייטשלאַנד איז איצט גראָד נישט גינסטיג פאַר מאָסקווע.

דער פּראָצעס אין רוסלאַנד געגען סאַבאָטאַזש, אין וועלכען עס פיגורירען אויך אַלס בעשולדיגטע דייטשע פירמעס און דייטשע אינזשעניערען, האָט אַרויסגערופען אַ סך בייז בלוט אין דייטשלאַנד.

אין בערלין איז מען פערביטערט צוליב דעם שאַרפען טאָן פון דער רוסישער פּרעסע וועגען די נייע ערקלערונגען פון די האַטשע אינזשעניערען קעסטער און וועבאַלר, וועלכע האָבען זיך פרייוויליג צוגעשטעלט צום מאָסקווער פּראָצעס.

די דאָזיגע פיינדליכע שטימונג אין דייטשלאַנד האָט אָבער גאָרנישט געווירקט אויף דער פּאָליטיק.

די ווירטשאַפטליכע לאַגע פון ראַטען-פערבאַנד איז נישט קיין לייכטע.

דאָס, צוזאַמען מיט דעם שאָטען פון דער „ענגלישער געפאַהר", וואָס הענגט כסדר איבער דעם סאָוויעטען-פערבאַנד, מאַכט די פיהרער פון דער רוסישער פּאָליטיק בעזונדער שפּירעוודיג.

יערע ענדערונג מאַכט זיי פערדעכטיג.

איצט האָבען זיי פאַר זיך די סאָציאַליסטען.

די דייטשע סאָציאַל-דעמאָקראַטען זענען די שאַרפסטע שונאים פון די קאָמוניסטען, און פון ביידע זייטען ווערט דער קאַמף געפיהרט מיט אַ געוואַלדיגער פערביטערונג. זענען איצט די וועלביגע סאָציאַל-דעמאָקראַטען געקומען צו דער מאַכט אין דייטשלאַנד און הערמאַן מילער האָט בעקומען פון פּרעזידענט הינדענבורג די מיסיע צו שאַפען אַ רעגירונג.

צי וועלען די שונאים, די סאָציאַליסטען, נישט אַ קעהרטון די פּאָליטיק פון דייטשלאַנד צום מערב קעגען דעם קאָמוניסטישען שכן פון מזרח?

די מאָסקווער פּרעסע בעהאַנדעלט די פראַגע גאַנץ ערנסט און פּרובט איבערצייגען די דייטשען, אַז עס לוינט נישט פאַר זיי זיך אָפּצוזייסען פון רוסלאַנד. פערקעהרט, עס דאַרפען צווישען ביידע לענדער געשלאָסען ווערען נייע, ווייטערדיגע אָפּמאַכען.

די דייטשע סאָציאַליסטען — אַרגומענטירט די „איזוועסטיא" — זענען שטענדיג געווען גענייגט מעהר צו דערנרייכען אַ פערשטענדיגונג מיט די מערב-לענדער. אָבער דער מערב האָט דייטשלאַנד'ס האָפנונגען נישט בעפרידיגט. נישט נאָר פּאַריז — אַפילו וואַרשע האָט זיך איצט ערלויבט צו שטעלען בעדינגונגען בנוגע דער עוואַקואַציע פון ריין-געביט, וואָס איז געווען צוגעזאָגט אין לאָקאַרנאָ.

און דער רוסישער אָפיציאָז בעמיהט זיך ווייטער צו איבערצייגען, אַז די פערבינדונג צווישען בערלין און מאָסקווע ליגט נישט בלויז אין די אינטערעסען פון ביידע לענדער, נאָר איז אויך אַ גאַראַנטיע פאַר'ן שלום, און די ביזאַהעריגע אָפּמאַכען זענען נישט גענוג פאַר דעם נייעם עטאַפּ פון די דייטש-רוסישע בעציהונגען.

די דייטשען האָבען די ראָזיגע ליבעס-עהקלערונגען פון מאָסקווע אויפגענומען מיט אַן אָפּענער שטאַרקער צופרידענהייט, און שטרעזעמאַנ'ס „טעגליכע רונדשוי" האָט זיך די ערשטע בעמיהט צו בערוהיגען די רוסישע פריינד.

זיי דאַרפען זיך נישט שרעקען פאַר די סאָציאַליסטען, און דער נייער דייטשער קאַבינעט וועט ווייטער דערהאַלטען די פריינדליכע שכנות'דיגע בעציהונגען.

נאַטירליך איז — ווי עס גיט צו דאָס בערלינער טאַגעבלאַט" — ביי אַזעלכע בעדינגונגען קודם-כל וויכטיג די פראַגע וועגען די פּראַקטישע געווינסען".

נאָך אינטערעסאַנטער איז דער ענטפער פון די סאָציאַליסטען אַליין:

זיי בעשטעטיגען אין זייער „פאָרווערטס", אַז זיי וועלען נישט און ווילען נישט איבעררייסען די בעציהונגען מיט רוסלאַנד, אָבער גלייכצייטיג וועלען זיי ווייטער שטרעבען צו אַ פולער פערשטענדיגונג מיט די מערב-לענדער.

נאָר אין די ראַמען פון דער ראָזיגער פערשטענדיגונג מיט'ן מערב — שרייבט ווייטער דער בערלינער „פאָרווערטס" — וועלען מיר דערהאַלטען און אַפילו פערטיפען די בעציהונגען מיט'ן ראַטען-פערבאַנד.

נאָכמעהר: די דייטשע סאָציאַליסטישע שונאים זענען אַפילו גרייט צו דינען אַלס פערמיטלער פאַר די קאָמוניסטען גופא און העלפען ווי זיך פערבינדען מיט די מערב-לענדער.

איז די איינזאַמער בריות.

בעשרייבונג פון אַ יודישען יעגער, וואָס וואוינט אין די ווייטע צפון-לענדער

(סוף)

מאָנטאָג פריה איז דער „יעגער" גרייט אין וועג. אַ יאַגד-העקעל און מעסער הינטער'ן גאַרטעל, די פּיקס אין דער האַנד, שניישיך אויף די פיס, פעקלעך אויף די פּלייצעס מיט עסענוואַרג פאַר כמעט אַ וואָך, אַ שלאָף-זאַק, אַ בראָט-פאַן, א.א.וו. דערמיט הויבט ער אָן זיין „הקפה", אויף דער נאַכט מוז ער גרייכען ביז דער צווייטער פּאַלאַטקע, מיטבערענגענדיג זיין פאַנג. געמאַכט פייער און צוגעביסען. די פערפרוירענע חיות זענען דערווייל אָפּגעאַנגען און ער נעמט זיך צו דער אַרבייט: שינדען, אָפּציהען די פעלען אויף צונערייטע פּרעמס, צו טריקענען, גאַנץ-פריה — אויפגעשטאַנען און ווידער אין וועג אַריין... אויב אַלעס געהט גוט מאַכט ער אַלע טאָג אַ „וועג" הין און צוריק, אַזוי טאָג-איין, טאָג-אויס, פאַר אַ 7—8 חדשים דורכ'ן יאָהר.

נישט אַלעמאָל געהט עס אָבער גלאַטיג. צ. ב., אַט האָט דער „יעגער" פערלאָזען זיין פּאַלאַטקע דרויסען איז שאַ שטיל, מען הערט נאָר ווי די בוימער פּלאַצען פון פראָסט מיט אַ קנאַל, און פּלוצים רוקט זיך אָן אַ גערינגער מילך-ווייסער וואָלקען, ווי אַ פאָרהאַנג, און איידער ער האָט צייט אַרומצוקוקען זיך, האָט שוין אויסגעבראָכען אַ שטורם.

אין בעפעלקערטע געגענדען, אויף פאַרמען, האָט שוין אָפט פּאַסירט, אַז מענשען האָבען פערלוירען זייער וועג פון הויז צו דער שטאַל, און זענען פערפרוירען געוואָרען אין אַזעלכע זאַווערוכעס. מאָלט אייך איצט די לאַגע פון דעם איינזאַמען יעגער. עס איז פערשוואונדען געוואָרען הימעל און ערד. די לופט איז אינגאַנצען אָנגעפילט מיט אַ דינעם שטעכיגען שניי-שטויב, וואָס שניידט דאָס געזיכט ווי מיט מעסערס, און בלענדעט די אויגען. דער ווינט בלאָזט פון אומעטום מיט אַמאָל. פון אונטען, אויבען, און אַלע פיר זייטען, אַ ווירבל-ווינט, אַ שרים-טאַנץ. די צייט ווערט פערלוירען. ער ווייסט נישט אויב עס איז טאָג צי נאַכט. ער ווייס נאָר, אַז ער מוז גרייכען די פּאַלאַטקע. מיט דער גרעסטער אָנשטרענגונג, זינקענדיג טיף אין דעם פריש-אָנגעבלאָזענעם שניי, כלינענדיג זיך פון דעם שטאַרקען ווינט, וואָס שמייסט אומברחמנות'דיג אין פּנים און פערכאַפּט דעם אָטעם, מאַטערט ער זיך ביז ער שלאָגט זיך אויס פון די כוחות.

אויפגעבענדיג די האָפנונג צו דערגרייכען די פּאַלאַטקע, איז ער צופרידען מיט אַ וועלכער נישט-איז שוין קעגען דעם ווינט. צווישען געדיכטע בוימער, נעבען אַ פעלז א. אַ. וו. ער האַקט אָן אַ ביסעל האָלץ. שאַרט אָפּ ווי-נישט-איז דעם שניי און צינדעט אַ פייער. אַרויסגענומען די האַלב-פערפרוירענע שפּייז און „איבערגעכאַפּט", פערזוכענדיג מיט אַביסעל שניי-וואַסער. שלאָפען? פערגעס! דער פראָסט און ווינט האַלטען וואַכענדיג. ער מוז זיך קעהרען אַלע ווייל מיט אַנ'אַנדער זייט צום פייער. ווייל ווען איין זייט ברענט, פריהרט די אַנדערע. אויסער דעם דאַרף מען האַלטען אין צוּוואַרפען האָלץ, כדי אָנצוהאַלטען אַ שטאַרקען פייער, אויסער פאַר וואַרימקייט, אויך אַלס שוץ קעגען רויב-חיות.

די לאַנגע ענדלאָזע נאַכט איז דאָך פאָראיבער; די נעריכטע פינסטערניש האָט זיך אָנגעהויבען בלייכען קעגען אָנקומענדיגען טאָג, אָבער קיין פערלייכטערונג פאַר'ן נענער האָט עס נישט געבראַכט. דער שטורעם האַלט אָן נאָך מיט אַ שטאַרקערען אימפּעט. אַזוי קען עס אָנהאַלטען אַ טאָג, צוויי, און אַמאָל מעהר. שפּייז איז אויסגעגאַנגען. ער מוז זיך שאַפען עפּעס צו שטילען דעם הונגער.

מיט מסירת-נפש אויסגעזוכט אַ (קראָליק), אָפּגעבראָטען, האַלב פערברענט, האַלב רוי, אָבער ווי-נישט-איז געשטילט דעם הונגער און איבערגעוואַרט דעם שטורעם.

אויך דאָס איז נישט דאָס ערגסטע. עס טרעפט זיך אַמאָל אַ קלייניגקייט: ער האָט זיך פערגעסען מיטצונעמען שוועבעלעך, אָדער האָט זיי פערלוירען, קען דאָס אָפּקאָסטען זיין לעבען. אָדער ער לינקט זיך אויס, און אַמאָל צובריכט ער זיך אַ פוס אונטערוועגנס, קאָסט עס איהם זיין לעבען, דערצו מיט איבערמענשליכע יסורים. און אויב גאָר גוט, מאַכט זיך אַמאָל שינרענדיג אַ פעלץ, פערשטעכט ער זיך אַ האַנד. ער שענקט גאָר קיין אויפמערקזאַמקייט נישט דערצו, — נישטאָ קיין צייט. אָבער עס הויבט-אָן שטאַרק וועה טון, כאַפּט ער זיך, אַז עס האָט זיך ענטוויקעלט בלוט-פערגיפטונג, אָבער קיין רעטונג איז נישטאָ.

פיל מאָל פּאַסירט, אַז דאָס ביסעל עסענוואַרג, וואָס דער „יעגער" האָט מיטגענומען איז קאַליע געוואָרען. פון די געזאַלצענע פלייש[...] אַליין הויבט זיך אָן צו ענטוויקלען די שוידערליכע „צינגע". די ראָזיגע קרענק איז דער שרעקליכסטער שונא פון דעם יעגער. די צרה ליגט אין דעם, וואָס דער קרבן ווייס גאָרנישט, אַז ער איז אַ קרבן פון דער קרענק. ווייל קיין וועהטאָגען פיהלט מען נישט. די סימפּטאָמען זענען: מוטלאָזיגקייט, אָפּהענדיגקייט, די נייגונג צו שלאָפען. די וואָס בעזיצען אַ שטאַרקען כאַראַקטער און פערשטעהען די געפאַהר. גיבען זיך נישט אונטער. אָבער די שוואַכמוטיגע און אומערפאַהרענע פאַלען גיך אַלס קרבנות. מיט דעם פאָרטשריט פון דער קרענק קומט אַלגעמיינע אָפּשוואַכונג פון די מוסקולען פון'ם גאַנצען קערפּער. די ציין ווערען אַזוי לויז אין די יאַסלעס, אַז מען קען זיי מיט די פינגער אַרויסציהען. אַזוי פוילט דער קערפּער לעבעריגערהייט.

עס וואָלט צופיל פּלאַץ פערנומען אויסצורעכענען אַלע געפאַהרען, צו וואָס דער נענער איז אויסגעזעצט. איך גלויב אָבער, אַז דאָס איבערגעזאָגטע וועט געבען אַ בעגריף וואָס עס מיינט צו זיין אַ יעגער אין ווייטען צפון.

אויב איהר ווילט אַרויסגעהן אויף אַ שפּאַציר אין אַנ'עכט פּראָסטיגען ווינטער-טאָג, איינגעהילט אין אייערע פּראַכטפולע פוטערוואַרג, פערגעסט נישט צו שיקען אייער דאַנק און אייער ברכה צום איינזאַמען, מיט געפאַהרען-אַרומגערינגעלטען יעגער אין ווייטען, קאַלטען צפון.

אלחנן.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

5 דאנערשטאג — יז תמוז תרפ"ח

יולי

זון-אויפגאנג 3.23
זון-אונטערגאנג 7.59

הכנות צו די וואהלען צו דער האנדעלס-קאמער.

(—) אין דער ערשטער העלפט פון חודש יולי וועט פערעפענטליכט ווערען דער רעגולאמין פון די האנדעלס-אינדוסטרי-קאמערען אין לאדז. די וואהלען וועלען זיכער פארקומען אין סעפטעמבער.

דאס מיניסטעריום האט בעשלאסען נאכצוקומען דעם פערלאנג פון די לאדזער סוחרים-פעראיינען און בעשטימט, אז די קאמערען זאל האבען 2 סעקציעס: א אינדוסטרי-סעקציע און האנדעלס-סעקציע. יעדע סעקציע וועט בעשטעהען פון 30 ראטמענער. אנשטאט דעם וואס ביז איצט האט די אינדוסטרי-סעקציע געזאלט האבען 40 ראטמענער און די האנדעלס-סעקציע נאך דרייסיג.

א קאנפערענץ פון סטאראסטעס.

(ב.) אין דער היגער וואיעוואדזטווע איז פארגעקומען א קאנפערענץ פון אלע סטאראסטעס פון לאדזער פאוויאט.

דעם פארזיץ האט געפיהרט דער לאדזער וואיעוואדע ה' יאשטשאלט.

אויף דער בעראטונג האבען די סטאראסטעס אפגעגעבען בעריכטען פון דעם פאליטישען און עקאנאמישען מצב אין זייערע פאוויאטען.

א שטורם-ווינד.

(ו) נעכטען ארום 12 א זייגער מיטאג, בעת די היץ איז ממש שוין געווען אונערטרעגליך, האט אונזער שטאדט בעזוכט א שטורם-ווינד, וועלכער האט מיט אן'אומגעהייערע שנעליגקייט אויסגעקעהרט די גאסען, אומגעווארפען אייניגע רושטאוואניעס און אין פיל שטובען אויסגעהאקט די שויבען. צום גליק האט דער שטורם אנגעהאלטען קוים אייניגע מינוט.

רעגירונג בעקענט זיך מיט דער לאדזער אינדוסטרי.

(—) שבת, דעם 7-טען ה. ח. קומט קיין לאדז דער דירעקטאר פון אינדוסטרי-דעפארטאמענט אין האנדעלס-מיניסטעריום אינזשיניער לוציאן דאמבראווסקי.

דער דירעקטאר וועט זיך בעקענען אין לאדז מיט דער טעקסטיל-אינדוסטרי.

דער בעזוך איז געשעהען א דאנק דער איניציאטיווע פון וואיעוואדע יאשטשאלט, וועלכער האט אויפמערקזאם געמאכט די מאכט אויף דער שלעכטער לאגע פון דער לאדזער טעקסטיל-אינדוסטרי צוליב דעם שלעכטען זומער-סעזאן.

אינזש. דאמבראווסקי וועט אפהאלטען קאנפערענצען מיט די פארשטעהער פון די גרויסע און מיטעלערע טעקסטיל-אינדוסטרי. אויפ'ן טאג-אָרדנונג וועט זיך קודם-כל געפינען די פראגע וועגען פערשטארקען דעם עקספארט, ווייטער וועט בעטראכט ווערען די פראגע וועגען נארמירען די פראבלעמען פון דער טעקסטיל-פראדוקציע, וואו די איבער-פראדוקציע ברענגט צו נישט געוואונשענע רעזולטאטען.

די מאטעריאלען פון אינזש. דאמבראווסקי וועלען דינען אלס מאטעריאל פאר דעם האנדעלס-מיניסטעריום ביים בעטראכטען די פאסטולאטען פון דער טעקסטיל-אינדוסטרי.

פארזיכטיג מיט א רעוואלווער!

(2) נעכטען, בעת דער 34-יעהריגער פעליקס פיליפיאק פון פאדושעטשנא 15 איז ארומגעגאנגען אויף ווארטע ארום די געביידעס פון פאפיראסען-מאנאפאל אויף קאנסטאנטינער 117 איז איהם פלוצלינג ארויסגעפאלען דער רעוואלווער פון טאש, וועלכער האט אויסגעשאסען און איהם געטראפען אין פיס.

פיליפיאק'ן האט פאגאטאוויע אבגעפיהרט אין שפיטאל.

צו דער ערעפנונג פון דער פוילישער פרייער אוניווערזיטעט אין לאדז.

נעכטיגע פרעסע-קאנפערענ'ץ אין מאגיסטראט.

(ו) נעכטען צווי א זייגער מיטאג איז אין זיצונגס-זאל פון היגען מאגיסטראט, פרייהייטס-פלאץ 14 פארגעקומען א פרעסע-קאנפערענץ פונ'ם רעקטאר ה' ס. פיעטעגער פון דער פוילישער פרייער אוניווערזיטעט („ווזעכניצא") אין ווארשא מיט די פארשטעהער.

נאכדעם, ווי רעקטאר ה' פיעטעגער גיט א קורצען איבערבליק איבער דער ענטשטעהונג פון ה' דער ווארשאווער „וושעכניצא", פון וועלכען ס'איז צו זעהן, אז אין ווארשא האט די „וושעכניצא" אנגעהויבען צו עקזיסטירען אין יאהר 1905 אונטערן נאמען: „געזעלשאפט פאר העכערער בילדונגס-קורסען" און אין יאהר 1919 האט זי זיך פערוואנדעלט אין דער איצטיגער וושעכניצע, געהט ער איבער צו געבען ערקלערונגען איבער דער אפטיילונג, פון דער ווארשאווער „וושעכניצע", וועלכע זאל היי-יאהר געעפענט ווערען אין אונזער שטאט.

— לאדז — הויבט אן רעקטאר פיעטעגער — איז די צווייטע גרעסטע שטאט אין פוילען און איז דער שטארקסטער אינדוסטריעלער צענטער און אלס אזעלכע האט זיך שוין לאנג דא געפיהלט דער רוחק אין א העכערער לעהר-אנשטאלט, וועלכע איז ליידער נאך ביז היינטיגען טאג נישט פערהאנען.

נאך אין יאהר 1918 בעת'ן אפטרעטען פון די אקופאנטען, האט די ווארשאווער צענטראלע זיך בעמיהט צו שאפען אין לאדז אן'אפטיילונג פון איהר „וושעכניצע". דער דעמאלטיגער מאגיסטראט אבער, האט הפנים, נישט געהאט קיין שטארקען פערשטענדניש פאר דער זאך און אלע בעמיהונגען האבען זיך אויסגעלאזט מיט גארנישט.

יעצט אבער, האט זיך די לאגע אין היגען מאגיסטראט און שטאט-ראט געענדערט אזוי, אז די פראגע איז ווידער געווארען אקטועל און געהעמענריג איז בעטראכט די פאזיציע פאר שולען און בילדונג אין היי-יאהריגען בודזשעט פון מאגיסטראט, וועלכער איז בעשטימט געווארען דורכ'ן שטאט-ראט, קען מען וועגען דער אפטיילונג אין לאדז פון דער ווארשאווער „וושעכניצע" שוין רעדען, ווי וועגען א געשעהענעם פאקט.

פארלויפיג, זאגט ווייטער רעקטאר פיעטעגער, ווערט פראיעקטירט אין לאדז צו עפענען פאלגענדע דריי פאקולטעטען:

1) א פעראגאגישען פאקולטעט אויף וועלכען ס'וועט געלערנט ווערען: דידאקטיק, ארגאניזאציע פון פוילישען שול-וועזען, נאטור-וויסענשאפט א.ד.גל. 2) אנ'עקאנאמישען פאקולטעט אויף וועלכען עס וועט געלערנט ווערען: יוריספרודענץ פאליטישע עקאנאמיע, ארגאניזאציע פון זעלבסטפערוואלטונגען, אדמיניסטראציע, געזעלשאפטליכע היגיענע א. ד. גל. און 3) א הומאניסטישען פאקולטעט אויף וועלכען ס'וועלען געלערנט ווערען: לאגיק, פילאזאפיע, היסטאריע, פוילישע און אלגעמיינע, פאלאניסטיק, ליטעראטור א. אנד.

אויסערדעם איז פארגעזעהן א רייהע פארלעזונגען איבער קונסט און ליטעראטור.

אנגענומען אויף דער היגער „וושעכניצע" קענען ווערען די אלע, וועלכע האבען געענדיגט א רעכטליכע מיטעל-שולע. די יעניגע אבער, וועלכע האבען נאך פאר'מלחמה-מאטורעס, פון נישט-פוילישע שולען, וועלען בעטראכט ווערען אויף א זיצונג פון דער קאמיסיע ביי דער ווארשאווער צענטראלע.

די איינשרייבונגען וועלען פארקומען פון 15-טען סעפטעמבער ביז'ן 10-טען אקטאבער ה. י. דער אפצאהל פאר א סעמעסטער וועט קאסטען 130 זל.

דאס פראפעסארען-פערזאנאל וועט על פי רוב בעשטעהן פונ'ם פראפעסארען-ראט פון דער ווארשאווער „וושעכניצע", וועלכע וועלען יעדעם מאל צו פאהרען. אויסערדעם וועלען צו דער ארבייט צוגעצויגען ווערען ארטיגע פראפעסארישע כוחות און פערזענליכקייטען פון דער געלעהרטער וועלט. אזוי צ. ב., רופט רעקטאר פיעטעגער אן די נעמען: פונ'ם בעקאנטען ד"ר שטערלינג, וועלכער וועט לעזען אין דער היגער „וושעכניצע" איבער סאציאלע היגיענע, פרוי קארפינסקא — פסיכאלאגיע און ד"ר טשאפשינסקי — הומאניסטיק.

די לערן-שעה'ן וועלען פארלויפיג, ה. ה. כל זמן, די „וושעכניצע" וועט נישט האבען קיין אייגענעם לאקאל, זיין די נאכמיטאג-שעה'ן, עס איז אבער כמעט שוין א זיכערע זאך, זאגט רעקטאר פיעטעגער, אז די היגע אפטיילונג וועט האבען אן אייגענעם לאקאל און ער בעט דעם אנוועזענדען לאווניק פון דער בילדונגס-אפטיילונג ביים מאגיסטראט ה' סמאליך, אז ער זאל אזוי פריינדליך זיין און וועגען דעם ענין רעפערירען.

לאווניק ה' סמאליך ערקלערט, אז עס ווערט פראיעקטירט די ארבייטס-שולע („שקאלא פראצא") פיעטריקאווער 15, וועלכע איז צו קליין אלס אזעלכע, איבערצוגעבען צו דער דיספאזיציע פון דער היגער „וושעכניצע".

5 און תחילת, וועלען אויף דער „וושעכניצע" קענען אנגענומען ווערען 100—110 צוהערער, דאס קוראטאריום וועט זיך אבער בעמיהען מיט אלע כוחות די צאהל צו פערגרעסערען, כדי אזוי-ארום צו געבען די מעגליכקייט די בילדונגס-דורשטיגע יוגענד, וועלכע האט נישט קיין מיטלען צו שטודירען, צו געניסען פון עק-הדעת.

דאנקענדיג דער פרעסע-פארשטעהער ווערט די קאנפערענץ געשלאסען.

ארעסטירט מערדער.

זיי האבען אויסגעפיהרט אמארד אויף א גרויזאמען אופן.

(2) דעם 10. יוני, ארום 11 א זייגער אין אווענד זענען אונבעקאנטע פערברעכער אנגעפאלען פאר'ן הויז וואוועלסקא נומער 6, אויף דעם לאקאטער פון דעמועלבען הויז — וויצענטי ראדוואנסקי און האבען איהם אזוי צושלאגען, אז דער אומגליקליכער איז אין שפיטאל געשטארבען.

די אויספארשונג האט צו גארנישט געבראכט.

ערשט עהערנעכטען אין אווענד האט זיך צופעליג איינגעגעבען צו ענטדעקען די מערדער פון ראדוואנסקי'ן.

אין איינער פון די דריט-ראנגיגע רעסטאראנען אויף וואוועלסקא-גאס האט אויסגעבראכען א קריגעריי צווישען צוויי געסט, איינער פון די געסט האט פארגעווארפען דעם צווייטען: אלמאי ער האט איהם אנגערעדט צו דער'הרג'ענען ראדוואנסקי'ן.

מען האט וועגען די פארשווינגען באלד מיטגעטיילט דער פאליציי, וועלכע איז געקומען אין דעם רעסטאראן און ארעסטירט דעם 26-יעהריגען וואצלאוו הערץ, (ניעצאלא-גאס), וועלכער איז אין דער אונטערוועלט בעקאנט אונטערן פסעוודאנים „כאם" און דעם 24-יעהריגען סטאניסלאוו גאווראנסקי,— בעוואוסט אונטערן פסעוודאנים „קאמיניאוש".

בעת דער אויספארשונג האבען די ארעסטירטע דערצעהלט פאלגענדע פרטים פונ'ם מארד:

צווישען די ברידער וואצלאוו און קאזמיעזש הערץ און וויצענטי ראדוואנסקי האט שוין פון לאנג צוליב פערזענליכע טעמים, געהערשט א שנאה. אין דעם קריטישען טאג איז ביי די הערץ'ס פארגעקומען א שמחה'לע, אין וועלכען עס האבען אנטיילגענומען: הערץ'ס חברים: סטאניסלאוו גאווראנסקי, אויגעניוש ניעסטראטא, סטאניסלאוו נאבריזאק און וולאדיסלאוו קראוטשיק. פלוצים האבען די הערצ'ס בעמערקט ארורכגעהן ראדוואנסקי'ן, זיי האבען איינגעלאדען ד' יחברים צו הילף און די גאנצע גרופע בעלארענט מיט שטעקענס און אין העק זענען ארויס זיך אפרעכענען מיט ראדוואנסקי'ן. די חברה האט דעם אומגליקליכען רעדיאגט, נעבען טויער פון זיין הויז, און האבען זיך אלע געווארפען אויף איהם און טויט-געשלאגען.

צוליב דער איבערראשענדער ערקלערונג האט די פאליציי ארעסטירט די איבריגע אנטיילנעהמער אין דעם „אויספלוג" אויף דעם שוצלאזען ראדוואנסקי.

—:O:—

פאליציאנט לאזט נישט שלאגן א יוד

ווערט ער בעליידיגט דורך א פערבייגעהענדיגען קריסט.

אויף דוג שענקעוויטש און נארוטאוויטש-גאס, דארט, וואו עס ווערען געפיהרט די ארבייטען ביי דעם קאנאליזאציע-בוי, האט נעכטען ארום 1 בייטאג געוואלט דורכגעהן א יוד מיט א האנדוועגעלע. דער אויפזעהער פון דער ארבייט אויף דער שטרעקע אברהם קנאפישעווסקי האט דעם יוד נישט געוואלט דורכלאזען און בין ולבינו האט ער א כאפ געטון פון דער ערד א שווערען אייזערנעם האק און געהאלט דערלאנגען דעם יודען איבערן קאפ. עס וואלט פאסירט אנ'אומגליק, אבער גראד איז די גאס פערבייגעגאנגען א פאליציאנט (נ. 1066) .בליצשנעל איז ער צוגעלאפען צום אויפזעהער און האט איהם פעסט אנגעכאפט פאר דער האנד. דער האק איז נעבליבען אינדערלופטען, און דער יוד איז ניצול געווארען.

די שעהנע פליכטבעוואוסטע האנדלונג פונ'ם פאליציאנט איז, ווייזט אויס, נישט געפעלען געווארען איינעם א דורכגעהער, א געוויסען וולאדיסלאוו צעשעלסקי. ער איז צוגעגאנגען צום פאליציאנט און גענומען איהם טאדלען בזה הלשון:

— איהר געהט פערטיידיגען א יוד? וואס זענט איהר, א יודישער אדוואקאט? א שאר, וואס איהר טראגט גאר א פאליצייאישען מונדיר!

דער פאליציאנט האט ווירדיג געענטפערט, אז ער איז א פאליציי-פונקציאנאר, זיין פליכט איז אפצוהיטען די זיכערקייט און נישט קאנטראלירען דערביי, ווער ס'איז א יוד און ווער ס'איז נישט קיין יוד.

וועגען פארפאל איז צוזויפגעשטעלט געווארען א פראטאקאל. דער בעקאנטער לאדזער כלל-טוער ה' מ. רומקאווסקי, וועלכער איז גראד אנוועזענד געווען ביים אינצידענט, האט זיך פארגעלענט אלס עדות, אין פאל, ווען דער ה' צעשעלסקי זאל צוגעצויגען ווערען צו פעראנטווארטליכקייט פאר בעליידיגען א מלוכה-פונקציאנאר ביים ערפילען זיינע פליכטען.

א לעבעדיגער פאקעל.

(ב.) די צוועלף יעהריגע טאמארא וועלטצער פון בושעושינער 10 האט אנגעצינדען א פרימוס-מאשינקע און גלייכצייטיג האט זי אין דער מאשינקע אריינגעגאסען ברען-שפירט פון וואס עס האט זיך אנגעכאפט דער שפירט אין די פלאש די פלאש איז געפלאצט און די פלאמען האבען ארומגעכאפט איהר פנים.

איהרע געשרייען האבען אלארמירט די שכנים, וועלכע האבען דאס פייער פערלאשען. פאגאטאוויע האט איהר אין א שווער-ן-צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

„אדראטשעניעס".

— ווי מיר דערוויסען זיך האט דאס קריגס מיניסטעריום ערלויבט צו געבען אדראטשעניעס די סטודענטען פון מעדיצינישען פאקולטעט, וועלכע זענען געבוירען אין יאהר 1901 און האבען געדינט אלס פרייוויליגע אין דער ארמעע אין די יאהרען 1918-1920.

די סטודענטען, וועלכע ווילען בעקומען „אדראטשעניעס" דארפען אפגעבען א ביטע אין פ. ק. או.

ביינאכט וועלען די גאסען לענגער בעלויכטען ווערען

(ס) אין יאהר 1925 האט דער מאגיסטראט, נאכ'ן פערשטענדיגען זיך מיט די זיכערהייט'ס מאכט, צוזאמענגעשטעלט א קאלענדאר, לויט וועלכען עס דארפען אנגעצונדען און אויסגעלאשען ווערען די גאס-לאמטערנען.

אזוי אבער, ווי די פאליצייאישע מאכט האט אויפמערקזאם געמאכט, אז די לאמטערנען ווערען צו פריה פערלאשען, איז די שטאטישע סטאראסטע ארויסגעטרעטען צום מאגיסטראט מיט א בקשה אויף צו ענדערען דעם „קאלענדאר" אין רעזולטאט פון וועלכען ס'איז נעכטען פארגעקומען א קאנפערענץ. עס איז בעשלאסען געווארען, צו פערלענגערען די בעלייכטונגס-שעה'ן אין אונזער שטאט.

אין די אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען.

(2) ג. אנטאניעוויטש (פאביאניצקא 50); ק. כאנדזשינסקי (פיעטריקאווער 16); וו. סאקאלאוויטש (פושעיאד 19); ר. רעמבעלינסקי (אנדזשעיא 28); י. זינדעלעוויטש (פיעטריקאווער 25); מ. קאספערקעוויטש (זגיערזשער 54); ס. טראוקאווסקא (בזשעזשינסקא 56).

צוליב אומשולדיגע שטיפערייען ווערען אַמאָל צובראָכען פאַמיליען־לעבענס.

דער אונטערשייד פון אַן אומשולדיגער שטיפעריי ביז אמת'ע אונטרייהייט.—די שכנה וואָס לויפט אויסזאָגען.—אינטערעסאַנטע געדאַנקען פון אַן אַמעריקאַנער שרייבערין.

עס טרעפט אַמאָל, אַז פאַמיליען ווערען צובראָכען צוליב אַן אומשולדיגע שטיפעריי פון'ם מאַנס זייט, אָדער פון דער פרוי'ס זייט. וואָס מיינט אַן אומשולדיגע שטיפעריי? לאָמיר זיך פאָרשטעלען, אַ מאַן האָט געגעבען אַ פרוי אַ קאָמפּלימענט, אָדער ער האָט זיך אַ חיצעל געטאָן, אַ לייכטען שטיף געטאָן. ער האָט מיט דעם גאָרנישט נישט געמיינט. ער האָט ליב זיין פרוי און ער האָט ליב זיינע קינדער. די שכנה אָבער איז אַזאַ, וואָס האָט ליב רכילות און די געוואוינהייט צו טרייבען רכילות ליגט ביי איהר נאָך בעהאַלטען אונטער אַ פרומע מאַסקע. זי האָט אויף זיך גענומען די ראָלע פון אַ נאַטס סטראַפּסשע. אַזוי שנעל ווי דער מאַן, וואָס וואוינט אויף דעם זעלבען שטאָק האָט זיך צו איהר אַ חיצעל געטאָן און געמאַכט קאָמפּלימענטען, האָט זי פערצויגען איהרע פרומע ליפּעלעך און האָט ביי זיך אַ טראַכט געטאָן, אַז מען דאַרף געהן צו דער מאַנ'ס פרוי און איהר וואָרנען, אַז איהר מאַן חיצעלט זיך מיט פרעמדע פרויען...

צוליב אַזאַ איינע קען אַמאָל צוריסען ווערען דער שלום בית פון אַ פאַמיליען־לעבען. און צוליב וואָס? צוליב אַן אומשולדיגע שטיפעריי.

מען דאַרף, זאָגט די שרייבערין, מאַכען אַן אונטערשייד פון אַ מאַן, וואָס יאָגט זיך נאָך פרעמדע פרויען, וואָס קלערט נישט פאַר זיין פאַמיליע, ביז אַ מאַן, וואָס האָט ליב צו חיצלען זיך און צו שמייכלען צו בעקאַנטע פרויען.

אָדער לאָמיר נעהמען אַזאַ בילד: אַ פרוי פאָהרט אַוועק אויף דאַטשע, זי האָט ליב איהר מאַן, זי בענקט פון איהם זעהר אַ סך, זי בענקט נאָך איהם. נאָר וואָס־זשע טוען? עס ליגט אין איהר די איינגעבוירענע געוואוינהייט צו מאַכען אַ פלירט, צו טאַנצען, צו פערברענגען. און דער זעלבער דאַטשע געפינט זיך אַן אַנדערע פרוי נישט קיין שעהנע און זי האָט נישט קיין מזל צו מענער, זי האָט נישט קיין חן, זי האָט נישט קיין לעבעדיגקייט אין זיך. פערדריסט דאָס איהר, וואָס איהר שכנה נעהמט אויס צווישען לייטען. און עס פאַסירט, אַז די דאָזיגע פרוי בעשליסט ביי זיך, דאָס די שכנה איהרע איז אַ אונמאָראַלישע פרוי, זי בעשליסט ביי זיך ווייטער, אַז דער מאַן פון דער שכנה מוז פון דעם וויסען. מיט אַ פרומער מינע טראַכט זי ביי זיך: זי מיינט, אַז זי איז דאָ אַ גאַנצער שפּיל־פויגעלע. דער מאַן ווערט דאָרט פראַצעווען און האָרעווען און זי וועט דאָ האָבען געליבטע.

און אָט די דאָזיגע קנאה'דיגע פרוי וועט שוין מיט אַלע וועגען אַרבייטען אַזוי, אַז צו דעם מאַן פון דער שכנה זאָל דערגעהן די רכילות דאָס זיין פרוי פיהרט זיך נישט ווי עס בעדאַרף צו זיין אויף דאַטשע.

ווידער אַמאָל קען דאָ צובראָכען ווערען אַ פאַמיליען־לעבען צוליב אַן אומשולדיגע שטיפעריי און צוליב אַ שלעכטער שכנה.

די געפיהלען פון ליבע, זענען זעהר דעליקאַטע און פון דער קלענסטער קלייניגקייט קענען זיי בעשעדיגט ווערען. מאָדערנע מענשען, מאָדערנע מענער און פרויען דאַרפען קענען מאַכען אַן אונטערשייד צווישען ערנסטע אומטרייהייט און צווישען אונשולדיגע שטיפערייען. אַ פרוי קען דאָך נישט אָנטאָן קיין גראַטעס אויפ'ן פּנים, זי זאָל נישט שמייכלען צו קיינעם, אַז אַ מאַן איז פון נאַטור אויס אַ וויציגער מענש, אָדער אַזאַ, וואָס איז בטבע אַ קאַוואַליער און ער פערגיינט זיך זעהר שעהן פאַר פרויען — אַזאַ מאַן קען דאָך נישט איבערמאַכען זיין נאַטור.

די צרה איז אָבער, וואָס אין אַלע אַנדערע זאַכען פון לעבען, איז מען אין די לעצטע יאָהרען געוואָרען זעהר מאָדערנע. אָבער אין דער פיהרונג פון פאַמיליען־לעבען און אין דער בעציהונג פון פראַגען פון ליבע און אייפערזוכט, איז מען געבליבען פונקט ווי אַמאָל, אין די פראַגען איז מען געבליבען אַלטמאָדיש. דער היינטיגער מאַן, וואָס האַלט זיך פאַר זעהר אַ מאָדערנעם מענשען, פאַר אַ מענשען פאַר אַ פרייען גייסט, איז פונקט אַזוי ווילד אייפערזיכטיג ווי דער אַמאָליגער ווילדער, וואָס איז געלעגען אין אַ הייל. יענער איז פאַר דער קלענסטער קלייניגקייט גרייט געווען אָנצוטאָן צרות זיין פרוי. און אַזוי איז אויך דער היינטיגער כּלומר'שט מאָדערנער מאַן. און די היינטיגע פרוי, וואָס טראָגט געשוירענע האָר, איז פונקט אַזוי אייפערזיכטיג ווי די אַמאָליגע פרוי, וואָס איז געגאַנגען אָנגעטאָן אין פעלענע קליידער און איז געווען אַ שקלאַפין צום מאַן. עס וועט נאָך נעהמען אַ לאַנגע צייט. איידער די מענשהייט וועט איינשטעלען ביי זיך אַ נייעם מאָראַל, אַ נייעם בעגריף וועגען טרייהייט און וועגען ליבע.

און אפשר, וועט דאָס טאַקע אַזוי אייביג בלייבען? אפשר קען דער מענש בלויז בייטען זיינע עקאָנאָמישע אינטערעסען, אפשר קען ער בלויז ענדערען די פּאָליטישע אָרדנונגען, אפשר קען דער מענש בלויז בייטען די קליידער זיינע און מעהר נישט. ווען עס קומט צו זיך, ווען עס קומט צו זיינע טיפע געפיהלען פון האַרצען, ווען עס קומט צו די פראַגען פון ליבע. און אייפערזוכט, דאַן קען זיין, קען דער מענש ווייניג וואָס בייטען אין זיך, ווייניג ענדערען.

קען זיין, אָבער שכנות מעגען זיין קלענערע אויף דער וועלט. נישט אַלע מאָל דאַרף מען לויפען אויסזאָגען און נישט פאַר אומזיסטע אונשולדיגע שטיפערייען דאַרף מען אָנמאַכען אומזיסטע פאַמיליען־סקאַנדאַלען.

די זאַמדען וואָס זינגען.

פאַראַן זאַמדען וואָס זינגען און זאַמדען וואָס „בילען".— מערקווירדיגע ערשיינונגען פון דער נאַטור.

די אַמעריקאַנער פליהער זענען שוין אָנגעקומען אין אויסטראַליע. מיט דעם האָבען זיי דערגרייכט איינעם פון די מערקווירדיגסטע וואונדער אין דער לופט. זיי זענען אָפּגעפלויגען איבער 7 טויזענד מייל, פון קאַליפאָרניע ביז אויסטראַליען. פליהענדיג אין דער הויך, האָבען זיי אונטען געזעהן וואונדערליכע לענדער און וואונדערליכע אינזלען. דער וואונדערליכער אינזעל, וואָס די פליהער האָבען געזעהן, איז דער אינזעל פון דעם זאַמד, וואָס אויפהויבענדיג אין דער לופטען, גיט זי אַרויס אַזוינע מאָדנע טענער, אַזוי ווי אימיצער האַלט האַפּקען, מיאַוקען אָדער גאָר זינגען. דאָס איז דער אינזעל קאַוואַי, אין האַוואַי. לופט־פליהער האָבען אין די לעצטע יאָהרען בעקאַנט געמאַכט אין דער וועלט געוויסע ווינקלען און אינזלען, וועלכע זענען פריהער נישט געווען אַזוי בעקאַנט.

גיט טאַקע די זאַמד דאָרט אַ־זוי משונה'דיגע קלאַנגען? דער ענטפער איז; ווי דאָס זאָל נישט אויסקוקען מאָדנע, איז דאָס אָבער אַ פאַקט, די זאַמד דאָרט האָט אַ שטימע... וויסענשאַפטסלייט האַלטען דאָס פאַר אַ מערקווירדיגע ערשיינונג פון דער נאַטור. וויסענשאַפטסלייט גיבען דערביי אָן, אַז דער אינזעל אין האַוואַי איז נישט דער איינציגער אין דער וועלט, וואו אויפגעהויבענע זאַמד גיט אַרויס טענער. עס זענען אין דער וועלט פאַראַן נאָך אַזוינע פלעצער. אויך אין קאָלאָראָדאָ האָט מען אַמאָל געכאַפּט זינגענדיגען זאַמד... אַזוינס האָט מען אויך בעמערקט אין אַזיען און אַפריקאַ. פון וואַנען נעמט זיך דאָס? אויף דעם איז נישטאָ ביי די וויסענשאַפטסלייט קיין געאייניגטע מיינונג און דאָס געהערט צו די מיסטעריעזע וואונדער פון דער נאַטור. די מעהרסטע וויסענשאַפטסלייט שטימען אָבער איין, אַז דאָס „בילען" פון זאַמד אויף דעם אינזעל קאַוואַי, נעמט זיך פון דעם, ווי אַזוי די טאָלען און די בערג זענען דאָרט צולינט. ווען דער ווינד הויבט זיך דאָרט אויף, קומט פון דעם אַרויס אַזאַ מין זעלטען פייפעריי צוליב דער געאָגראַפישער לאַגע, צוליב דער ספּעציעלער אָרדנונג פון די בערג און די טאָלען. די מערקווירדיגסטע זאַך פון דעם איז, וואָס די טענער פון זאַמד, דאָרט, קומען אַמשטאַרקסטען אַרויס אויף איין געוויסען פּלאַץ פון'ם אינזעל. אויף די אַנדערע פּלעצער פון'ם אינזעל הערען זיך די טענער זעהר שוואַך. די איינוואוינער דאָרט קוקען זיך שוין אויף דער זינגעריי פון די זאַמד גאָר נישט אום. אַמאָל פאַסירט, אַז דאָס זאַמד הויבט דאָרט אָן צו וויינען. די אָבערגלויבישע מענשען, וועלכע וואוינען אויף יענע אינזלען זאָגען דאַן, אַז דאָס וויינען די טויטע נשמות, וועלכע זענען פריהצייטיג אַוועק פון דער וועלט...

דער אַמעריקאַנער פּראָפעסאָר קעריגטאָן, וועלכער איז מיט עטליכע יאָהר צוריק געשטאָרבען האָט בעריכטעט צו אַן אַמעריקאַנער וויסענשאַפטס־געזעלשאַפט, אַז ער האָט פון דעם האַוואַי אינזעל מיטגענומען מיט זיך אַ פּאָר פלאַשען מיט זאַמד און ער האָט זיי געבראַכט אין ניו־יאָרק און אויך דאָ פלעגט דער זאַמד אַרויסגעבען קלאַנגען פון זיך, ווען ער פלעגט זיי וואַרפען אין דער לופטען. פון דעם איז צו זעהן, אַז די זינגעריי פון זאַמד איז נישט אָפּהענגיג דווקא פון די בערג מיט די טאָלען און פון דעם ווינד פון יענעם אינזעל.

וויסענשאַפטליך איז בעוויזען, אַז אויך אין ראָקאַווי, ביי ניו־יאָרק, האָט מען, אין אַ געוויסען ווינקעל, מיט 50 יאָהר צוריק, ענטדעקט זאַמד, וואָס האָט אַרויסגעגעבען טענער.

אין דעם נידעריגען טייל פון קאַליפאָרניע, איז אַמאָל געגאַנגען אַ יעגער. מיט אַמאָל האָט ער פון ווייטען דערהערט אַ געבילעריי. ער האָט זיך אומגעקוקט צו זעהן וואָס דאָס איז. אָבער געווען איז דאָס זאַמד אַזוינע, וועלכע האָט זיך געריהרט אין דער לופטען. אין די אַראַבישע מעשיות רעדט זיך אויך וועגען זינגענדיגען זאַמד אין דער מדבר.

דאַכט זיך זאַמד בלויז, און פונדעסטוועגען שטעלט עס מיט זיך פאָר אַ מערקווירדיגע ערשיינונג פון דער נאַטור.

Dr. Z. Rakowski

ספּעצ. פאַר אויערען־, נאָז־, האַלז־ און לונגען־קראַנקה.

קאָנסטאַנטינער 9, טעלעפאָן 27-81.

פון 12—3 און פון 5—7 ... פון 10—11 און פון 2—3

Dr.med. ST. HEINRICH

WIŚNIOWA GÓRA

WILLA KACZOROWSKIEGO

ספּעציאַליסט פאַר קינדער־ און אינערע קראַנקהייטען.

Dr. med. I. WAJNBERG

CEGIELNIANA 47, Tel. 26-02.

אינערליכע קראַנקהייטען. ספּעציעל פאַר לונגען־און האַרץ־קראַנקהייטען. בעשטראַהלונגען־ און קינסטליכע זונען. נעמט אָן אין דער לעשניצע וואַרשער 17 פון 6—7. אין דערהיים פון 3—5 נאָכמיטאָג.

דער טאַנץ אַרום גאָלדענעם קאַלב.

(ראָמאַן). 47

זי האָט זיך באַלד צוזאַמענגעטראָפען מיט ראָבערט'ן.

בלויז אַ פּאָר ווערטער האָבען זיי צווישען זיך אויסגערעדט.

עס איז שוין געווען שפּעט, און ראָבערט האָט זיך אויסגעטאָן.

ווען זיי זענען שוין געלעגען אין די בעט, האָט סאָלאָמעאַ אויפגעהויבען דעם קאָפּ פון קישען און איינגערוימט ראָבערט'ן:

— איך וועל דיר דערצעהלען אַן אינטערעסאַנטע זאַך, נאָר איך בעט דיך, דו זאָלסט מיר נישט איבערשלאָגען, און זיך גאָרנישט וואונדערען: דיין שוועסטער לעבט... זי איז דאָ... דאָ... אין אונזערע צימערן... זי האָט געוואַרט אויף מיר מיט אַ רעוואָלווער אין האַנד... געקומען איז זי אַהער כּדי צו דערהרגענען מיך, און אַרויסרייסען פון דיינע אָרעמס... דיין אָנקומען האָט זי אינגאַנצען צוטומעלט... זי האָט זיך נורא'דיג דערשראָקען... און איינגעשטימט, איך זאָל זי בעהאַלטען... איך האָב זי פערשלאָסען אין שאַנק, וואָס שטעהט אין טואַלעט־צימער, צוזאָגענדיג צו בעפרייען זי, ווען ס'וועט זיין אַ מעגליכקייט... וואָס מיינסטו עפּיס וועגען דעם?

ראָבערט האָט זיך אַ ווילע פערטראַכט, און קיין וואָרט נישט געענטפערט.

— דאָס כאַפּט שוין אַביסעל איבער די מאָס! קומען. זי איז דאָך פּשוט אַ משוגענע היסטערישע מיידעל... מען קאָן זיך פון איהר אויף אַלץ ריכטען! מיר זענען שוין נאָהענט צום געווינשענעם ציל, און עס וואָלט געווען אַ לייכטזיניגקייט צוצולאָזען זיך צו דער שטים פון האַרץ אין אַ מאָמענט פון שוואַכקייט... אָפּטמאָל איז גרויסמוטיגקייט אין בעצוג צו מענשען — אַ פערברעכען לגבי זיך גופא.

— אַלזאָ? — האָט סאָלאָמעאַ אַ פרעג געטאָן.

— עס איז זעהר אַ גינסטיגער מאָמענט. צוריקציהען זיך איז אונמעגליך. אין אונזער כמעט פּוסטען הויז שלאָפען שוין אַלע, און קיינער וועט נישט דערהערען אַ געשריי. דו בלייב אין בעט, און איך וועל שוין נעהמען אַלץ אויף זיך. איך מיין, ס'וועט בעסער זיין, דו זאָלסט נישט צוקוקען די עקעלהאַפטע סצענע, וואָס וועט באַלד פאָרקומען.

ראָבערט האָט זיך אויפגעהויבען פון בעט, אָנגעטאָן די הויזען, די קאַמיזעלקע און די שיך.

דערנאָך האָט ער זיך שטילערהייד בעוואָפענט מיט אַ רעוואָלווער, הגם ער האָט בעשלאָסען צו בענוצען זיך מיט איהם אין אַן אויסנאַהמס־פאַל.

דערנאָך איז ער אַוועק אין טואַלעט צימער, אָנגעצונדען די לאָמפּ, און מיט אַן ענטשלאָסענע בעוועגונג אויפגעעפענט די טיר פון דער שאַנק.

— געה אַרויס פון דאָרטען! — האָט ער בעפוילען.

סאָלאָמעאַ האָט פערגעסען צו וואָרענען ראָבערט'ן, אַז סעסיל איז פערשטעלט פאַר אַ מאַנספּערשוין, און ער איז געווען שטאַרק איבעררואַשט ווען ער האָט דערזעהן אַרויסגעהן פון שאַנק אַ יונגענמאַן, אין וועלכען ער האָט אין דעם ערשטען מאָמענט נישט דערקאָנט זיין שוועסטער.

— וואָס טוט איהר דאָ? — האָט ער אויסגעשריגען, אָנכאַפּענדיג מיט איין האַנד פאַר'ן האַלז דעם כלומרשטען מאַנסביל, און מיט דער צווייטער — ווענדענדיג אויף איהר שלייף דעם רעוואָלווער.

רויבער־לאָך! — האָט סעסיל אַ זאָג געטאָן.

— אַך, דאָס ביזטו?! אָרימע שוועסטער מיינע איך האָב דיר שיער־שיער נישט צושפּאָלטען דעם שאַרבען.

— פּונקט אַזוי, ווי דו האָסט מיר שוין שיער שיער נישט דערשטיקט...

— דאָכמאָל, פערזיכער איך דיך, וועל איך שוין זיין געשיקטער!

ער האָט איהר אונטערגערוקט אַ שטול, נישט אַראָפּלאָזענדיג זי פון אויג.

— זעץ זיך — האָט ער זיך אָפּגערופען — לאָמיר אַ שמועס טאָן. זיי רוהיג, אונזער געשפּרעך וועט לאַנג נישט דויערען... אגב וועט דיר אויסקומען מעהר צו הערען, ווי אַליין צו רעדען... איך דאַרף דיר זאָגען אָט וואָס: שוין עלף יאָהר לעב איך ווייט פון מיינע קרובים און איך פיל זיך אויסגעצייכענט. נאָר באַלד ווערט שוין אַ האַלב יאָהר, וואו דו האָסט זיך אַריינגעפּלאָנטערט אין מיין עקזיסטענץ. בעת איך האָב שוין פערגעסען אין דיר, און קיינמאָל נישט גערעכענט דיך צו זעהן. דו האָסט זיך עפּיס אַריינגעשלאָגען אין קאָפּ אַ מעשה מיט אַ הייליגען חוב צו מאַכען פון מיר אַ בעל תשובה, און עס פעהלט דיר גאָר נישט איין צו אַ טראַכט טאָן—ווייל איך עס, צי נישט? כּדי דיך פּטור צו ווערען איז מיר אויסגעבליבען צו אָפּמעקען דיך פון דער ערד, צו טאָן מיט דיר אַזוי ווי איך האָב געטאָן מיט זשאַן נאָרדאָנען, דיין שליח. די לעקציע, וואָס איך האָב דיר געגעבען האָט נישט געהאַט, זעה איך, קיין פּעולה, און די שפּאַנירסט מיך ווייטער נאָך: דו פאַלסט אַריין אין מיין וואוינונג, ווי אַ גנב מיט אַ רעוואָלווער אין האַנד. ווייסט זשע, אַז דערצו מוז געמאַכט ווערען אַ סוף... מעהר וועסטו שוין נישט האָבען קיין געלעגענהייט צו פאָרזעצען די קאָמעדיע... אַלעפּ פערורטייל דיך איצט צום טויט. איך דיין ברודער וועל ווערען דיין תליין! נו... און איצט, וואָס קאָנסטו זאָגען דערצו?

— וואָס איך קאָן זאָגען? איך קאָן זאָגען, אַז איך בין די גרעסטע משוגענע כל זמן איך האָב נישט צושפּאָלטען דעם מוח פון דער פערשאָלטענער פרוי, וואָס בעטויבט דיר דיינע קלאָהרע געדאַנקען.

סעסיל האָט אַ קריץ געטאָן מיט די צייהן:

— פאַר מיין נישט־ענטשלאָסענהייט — האָט זי געזאָגט — בעצאָהל איך מיט מיין לעבען! נישט אַלע קענען אַזוי ווי דו קאַלטבלוטיג טראַנספּאָרטירען אויף יענער וועלט מענשען... כּדי צו מאָרדען, מוז מען פערמאָגען אַ ספּעציעלע ענערגיע, וואָס אַזאַ פעהלט מיר פונקט אויס... פערפאַלען!.. איך האָב דיך פאַר יעדען פּרייז געוואָלט ראַטעווען—אַפילו בעגען דיין אייגענעם ווילען!.. איך בין אַריינגעפאַלען—אין מילא! דאָס לעבען אַליין וועט זיך שוין נוקם זיין פאַר מיר...

דאָס איז אַלץ, וואָס דו האָסט מיר צו זאָגען?

— יאָ, דאָס איז אַלץ!—האָט סעסיל געענטפערט.

— אַנומעלט ביזטו געווען זעהר פרום און תפילה געטאָן צו גאָט... אַז דו ווילסט — טו אויך איצט תפילה צום לעצטען מאָל.

— איך האָב נישט, וואָס צו בעטען ביי גאָט.

— דו ווילסט בעסער גלייך שטאַרבען?

— טו, ווי דו פערשטעהסט אַליין!

— ווייס זשע, אַז איך האָב קיין צייט נישט צו באַלעמוטשען מיט דיר.

ער האָט זיך מיט'ן רעוואָלווער אַ וואָרף געטאָן אויף איהר.

— מיר'ן טאַקי זעהן—האָט ער ווילד אַ ברום געטאָן—צי וועלען מיינע פינגער זיין אַזוי שוואַך ווי דעם פאָריגען מאָל...

העלענאָוו

זונטאָג, דעם 22=טען יולי

זומער=פֿרעסע=רעדוטע

אלימפּישע שפּילען, גרויסע פאַנטאַזיע לאָטעריע, יום=טוב פון ליד, אויטאָ=ראַקעט, אויטאָ=בלומען=קאָרסאָ, הומאָריסטישער

מעטש פון דיקע מיט מאַגערע, קינדער=פּערוויילונג, בלומען=קאַמף אויף גאָנדאָלן, באַלעט=דיווערטיסמענט, 3 אָרקעסטערס

MIEJSKI KINEMATOGRAF OŚWIATOWY

Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26

Dojazd tramwajami 16 i 10.

Dla dorosłych! Dziś i dni następnych!

Królewicz Fiołków

dramat salonowy w 10 aktach.

w rolach głównych: **L. Dagover, Harry Liedtke, Dary Holm i Ernest Verebes**

Dla młodzieży! **Dla młodzieży!**

WIĘŹNIOWIE GÓR

Nad program???

W poczekalniach kina codz. do g.22 audycje radjofoniczne.

וויכטיג פאר ה"ה פריזערס!!!

צוליב די קאָנקורענץ, ווערען די פּרייזען מיט׳ן היינטיגען טאָג בעדייטענד פערקלענערט:

קעלנישע בלומען=וואַסער	3.20 אַ קילאָ
ווזשעטאָל	1.40 „
ראַזיר=זייף „אָראַ"	6.00 „
בריליאַנטין	3.40 „

פראַנצויזישער לאַקיר 45 גר. אַ דעקאַ.

איך בעזיץ אַ רייכען אויסוואַהל פון ראַזיר=מעסערס, פלאַטין= און שטאָהל=זאַכען צו פאַבריקס-פּרייזען. מיט אַכטונג

י. דרוקער, זאַוואַדזקאַ 11.

בעמ.: פאַר ענגראָסיסטען – געהעריגער ראַבאַט און גינסטיגע בעדינגונגען.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט

זגיערסקאַ 17 טעל. 16-33.

ד״ר ראַקאָווסקי	נאָז, האַלז, אויערען קר.	10—11 2—3 7—6
ד״ר רוזשאַנער	הויט און געשלעכט קר.	10—11 1—2
ד״ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	1—2 7—8
ד״ר יוכטמאַן	נערווען קראַנקהייטען	12—2
ד״ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	10—12 4—5
ד״ר פּאַפּיערני	פרויען און געבורט-הילף	11-1½ 5—6
ד״ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייט.	4-5 וג. 1—2
ד״ר מיינבערג	אינג. הערץ לונגען-קר.	11-1, 5½—7
ד״ר סטופּעל	רענטגען	10—12 4—6
א. טראָזענטשיק	צאָהן-ארצט	3—7
נ. ראָזעס	צאָהן-ארצט	9—2

צאָהן-בעהאַנדלונג, בעליכטונגען, קוואַרצן, מאַסאַזשן א. א. וו. בײַ דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

א רענטגען=אינסטיטוט

[illegible] פון הויט קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגען-בעשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכליכטונגען, קאָרטש-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע פאָגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר שמאַטלער.

אימפּונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאַכט.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

ווזיט אין דער שטאָט.

ערצטליך-קאָסמעטיש. גאַבינעט

פּראָפ. מ. מאַרקוס נעהמט אָן פון 5–7 אָוונט

נור 1 רעקלאַמע-חודש!

איך מאַך דערמיט בעקאַנט דאָס געעהרטע פּובליקום, אַז נאָך אַ גרינדליכען רעמאָנט, האָב איך בײַ מיין קינסטלעריש-פאָטאָגראַפישען אַטעליר ערעפענט

אַ ספּעציעלען פּאָרטרעטען-אַנשטאַלט,

וואו עס ווערען אויסגעפערטיגט די שענסטע פּאָרטרעטען לויט דער נייעסטער פאָטאָ-טעכניק צו שטוינענד ביליגע פּרייזען:

אַ פּאָרטרעט 30 X 40 מיט פּאַספּאַרטו און ראַהם נור 13.50 זל.

„ „ „ 50 X 40 „ „ „ „ 20.—

די אויפנאַהמען צו פּאָרטרעטען ווערען געמאַכט גענצליך אומזיסט.

נוצט אויס די געלעגענהייט! מיט אַכטונג

קונסט-פאָטאָגראַפישער און פּאָרטרעטען-אַטעליער

„PARISIEN" wł. H. Sroka

Łódź, Brzezińska 69. צופאַהר מיט׳ן טראַמוויי נומ׳ 1.

וואַרנונג!

אַזוי ווי עס האָבען זיך בעוויזען אין שטאָט פערשידענע נאָכגעמאַכטע פעלד=בעטען, מאַך איך בעקאַנט דאָס ג׳ פּובליקום, אַז די

עכט=פּאַטענטירטע **בעטען** עכט=פּאַטענטירטע

זענען פערזעהען נור מיט דער שוץ-מאַרקע

PALMA-PATENT

פערוועלכע מיר זענען פעראַנטוואָרטליך ביז 3 יאָהר.

—צו בעקומען איז אַלע געשעפטען. —

אויספערדעם, בעזיצען מיר שטענדיג אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל

ניקעל=בעטען, אַמעריקאַנקעס,

ניריעל=קינדער=בעטען, קינדער=וועגעלעך,

טיש=בעטען, קינדער=בענקעלעך

מעטער=מאָס, אויף רעדלעך.

מאַטראַצען געבעטע, שאַטקאָווע און קאַנאַדיסקע.

קאָזעטקעס און טאַפּטשאַנעס.

בעמ.: בעטלעך מיט הענטלעך ווייס אָדער ברוין 17 זל.. פּאַלאָווע בעטלעך 14 זל.

רעיעלע בעהאַנדלונג. ❖ פאַבריקס-פּרייזען. ❖ זעמטליבע רעפּעראַטורן.

הורט! / **לאָדז, פּאָלנאַצנאַ 24, טעל. 31-85.** דעטייל!

געגען בעלוינונג.

ס׳זענען פערלוירען געוואָרען עטליכע וועקסלען אויפ׳ן נעכטיגען קאָנצערט אין פילהאַרמאָניע. דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען [זיי אָפּצוגעבען] פּאָלנאַצנאַ 16 אין טאַבאַק געשעפט בײַ לאַנדאַוויטש. די וועקסלען ווערען ערקלערט פאַר אומגילטיג. 329

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט

St. GELBERG

זאַכאָדניאַ 15, טעל. 31-08

היילט גאַנץ פערנאַכלעסיגטע ציינער און מויל-קראַנקה. נאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראַהלונג, ספּעציעלער לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע ציינער. צו בילינגע פּרייזען.

נעהמט אָן פון 9–7 אָוונט.

די לייה=ביבליאָטעק

פון א. נ. **א. אייזענשלאָס,**

וועלכע געפינט זיך אויף פּאָלודניאָווע 11, לינקע אָפ. איז טעטיג: מאָנטאָג און מיטוואָך פון 6–10 אָוונט און שבת פון 10–1 און פון 4–10 אָוונט. איינשרייבען קען מען זיך יעדען טאָג פון 6-10 אָוו.

Dr. ADAM

GROSGLIK

Al Kościuszki 27

tel. 51-78,

הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און ליכט-הייל אינסט. נעהמט אָן פון 4—7. אין שבת

Dr. med.

Wolf Eychner

פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע

זגיערזשער 11 טעל. 34-72.

נעהמט אָן אין דער לאָדזשער פּיעטריקאָווער 294 פון 12 - 2 נאַכמ. און דערהיים פון 6-8 אָוו.

אַ געוועלב

צו פערמיטען

ווי אויך

אַ לאָקאַל אויף אַ פאַבריק

גדאַנסקאַ 59.

Dr. med. A. MAZUR

אויערען, נאָז- און האַלז-קראַנקהייטען, שטימע- און שפּראַך-פעהלערן (שטאַמלען א.ז.וו.)

האָט זיך איבערצוגען פון נאַרוטאָוויטשאַ 44

אויף וואָסכאָדניאַ 65, טעל. 01-66

(איינגאַנג אויך דורך פּעטריקאָווער 46).

נעהמט אָן פון 11.30 ביז 12.30 און פון 3–5 נאַכמ.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

און דענטיסטישער קאַבינעט.

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

ד״ר האָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערען קר.	3—4
ד״ר קערשנער	קינדער קראַנקהייטען	9-11 3-4½
ד״ר שיפמאַן	אינערליכע קראַנקה.	11—1
ד״ר לופּיטש	הויט-און געשלעכטס-קר.	12½—1½
ד״ר שמירנעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	1—2
ד״ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	12½—1½
ד״ר עליאַסבערג	כירורגישע-קראַנקה.	1—2
ד״ר בערנסאָן	פרויען און געבורט-הילף	3—4

פסיכאָ-טעראַפּיע, שפּראַך-שטערונגען ווי שטאַמלען א. א. ווי פּאָקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג אינ-שפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויך פערלאַנג—ווזיטען אין שטאָט.— אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אָנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אויך פלעגמאַ און בלוט.

אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.

ד״ר לאָזשינסקי סטאַראָפּאָלסקאַ	צאָהן-אַרצט	10—1 3—6

קינסטליכע ציינער, קראָנען, מאַסטען א. א. וו.

די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

צו וואָס זאָלט איהר ליידען פונ׳ם שווייס פון פיס!

וואָס די הויט קריכט אָפּ און עס מאַכט ראַנעס און פון שלעכטען ריח, וואָס קיין מענש קאָן נעבען אייך ניט שטעהען, אַז פאַר אַ פּאָר גראָשען קענט איהר דאָס אַלעס בעזייטיגען נאָר נוצענדיג דעם בעוואוסטען פּראָשעק ראַדיקאַל, וועלכעס פערהיט אויך דאָס לעדער פון פּלאַצען. – אויך אַ גוט מיטעל צו וואַנצען און אויך צו אַלע פערשידענע ווערים, גאַראַנטירט אויף אַ גאַנצען זומער. צו בעקומען ביים צייטונגס-פערקויפער גאָלדבערג, פּיעטריקאָווער 21. 30ф

אַשרי אדם שומע לי!

לשקד על דלתותי יום=יום כי הולך בתום ילך בטח

און אַז דו דאַרפסט ערלעדיגען סאַנדאָווע זאַכען, זאָלסטו גלייך קומען צו לויפען אין ביוראָ

17 פּעטריקאָווער 17

דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, וואו ס׳ווערט ערלעדיגט און געוויסענהאַפט געשריבען לויט׳ן אוסטאַוו אַלערליי ביטעס קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט א ּפּוילען, אַפּעלאַציעס צי-ווילנע און קאַרנע אַפּאַזיציעס, אַדוואָ-לאַניעס, רעקורסען וועגען דירה און אוזשאַנד-ראַזיעמטשי, וועגען פּעסער און קאָמיסאַריאַט-רושאַנדו און אַלע פּאָליציי-בעצירקען, אַקטען אינטער-ציזיעס, נאַקטען דאַראַוויזנעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. ספּעציאַליסט פון שותפות-אַקטען מיט אַכטונג י. מאַנעלאַ, רעכט-קאָנסולענט.

אַנאָנסען-פּרייז
פּאַר׳ן טעקסט—15 גר. פרייטאָג און ערב יו״ט—20 גר. אין דער זייט 7 שפּאַלט
אין טעקסט—40 . . . . 60— 4
פאַר אַ מילימעטער-שורה: נאָכ׳ן טעקסט—10 . . . . 15— 7
פון אויסער דער שטאָט 50 פּראָצ. טייערער. אויסל. 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. אַ וואָרט

אַבאָנעמענטס-פּרייז: אין לאָדז – 5 זל. אַ חודש מיט אָפּטראָגן אַ היים; אויף דער פּראָווינץ – 6 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד מיט 30 פּראָצ. טייערער.
פאַר׳ן אינהאַלט און טערמינען פון די אַנאָנסען איז דער פערלאַג נישט פאַראַנטוואָרטליך
די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בייטאָג און ביינאַכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. [illegible] odpowiedzialny Ch. [illegible]

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.